

HALGÅRD

Selv om gården i det meste af den tid, vi kan følge den, har haft to fæstere, har navnet ikke noget at gøre med halve gårde. Det kommer af det gammeldanske ord *hali*, som betød 'langstrakte terrænformer, langstrakte marker'. I 1547 kaldes stedet for Hadelgaard, senere: Haldgaardt og Hald Gaard. Fra begyndelsen af 1800-tallet staves det Hahlgaard og Haahlgaard i overensstemmelse med udtalen i dialekten i Tvis, indtil en nævenyttig korttegner i København finder på at stryge indlyds-h'et.

De langstrakte marker i Halgård lå langs med Halgård bæk, og luftfotografier i nyere tid har afsløret, at der allerede i jernalderen er drevet agerbrug ved Halgård. Gårdene nævnes første gang i 1547 og de to fæstere hedder *Mats Matsen* og *Søfrin Løcke*. Begge gårde lå dengang nord for bækken som en tvillinggård, og præstevejen - den nuværende Halgårdvej - gik lige igennem gården.

I 1664 hedder de to fæstere i Halgård *Peder Andersen* og *Jørgen Andersen*. Peder Andersens kone hedder Else og de har børnene Maren, Lauge, Anders, Jens og Johanne. Af dem overtager sønnen *Lauge Pedersen* fæstet efter faderen. Hans kones navn er ikke fundet, men parret får børnene Maren i 1688, Peder i 1691, Else i 1694, Anne i 1697 og Anders i 1701. I 1718 overtages fæstet af *Jørgen Christensen* fra Hessel i Mejrup, som gifter sig med Lauge Halgaards datter Maren Laugesdatter. De får børnene Johanne i 1719, Christen i 1721, Jens i 1723, Maren i 1725 og Else i 1728. I 1765 dør Jørgen Christensen Halgaard, 81 år gammel. Ingen af hans børn eller svigerbørn overtager fæstet i Halgård. Men hvem gør så? Ja,

nu begynder det at knibe, for kirkebogen har et hul fra 1735 til 1749. Vi mangler simpelt hen nogle oplysninger for at få kabalen til at gå op. Men inden vi prøver, så lad os se på den anden gårdpart i Halgård!

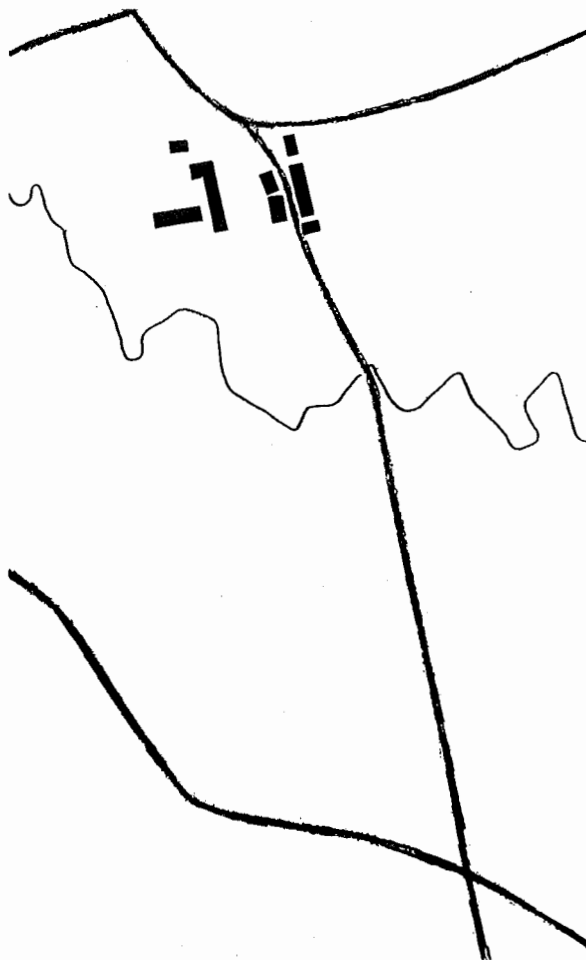
Fæsteren her hedder i 1664 *Jørgen Andersen*. Han er gift med den godt 20 år ældre Maren Christensdatter, som dør i 1685. Af deres børn er kun fundet Johanne, født omkring 1661. Hun gifter sig med *Niels Nielsen*, og han overtager fæstet efter svigerfaderen men dør i år 1700, kun 40 år gammel. To år senere gifter enken sig med *Jens Pedersen*, men hun dør i 1706. Det ses ikke, at Jens Pedersen har giftet sig igen. Han dør i 1722 i Halgård, 42 år gammel.

I 1770 hedder de to hoveripligtige bønder i Halgård *Peder Kjeldsen* og *Peder Jørgensen*. De kaldes naturligvis begge for Peder Halgård. Det gør det ikke nemmere.

Nørre Halgård

Peder Kjeldsen, som har den gårdpart, der senere bliver til Nørre Halgård, er født i 1716 som søn af Kjeld Madsen i Grønbæk. I sit første ægteskab har han datteren Karen. Med sin anden kone Maren Eriksdatter får han ingen børn, men hun har børnene Maren og Johanne Jørgensdatter fra sit første ægteskab.

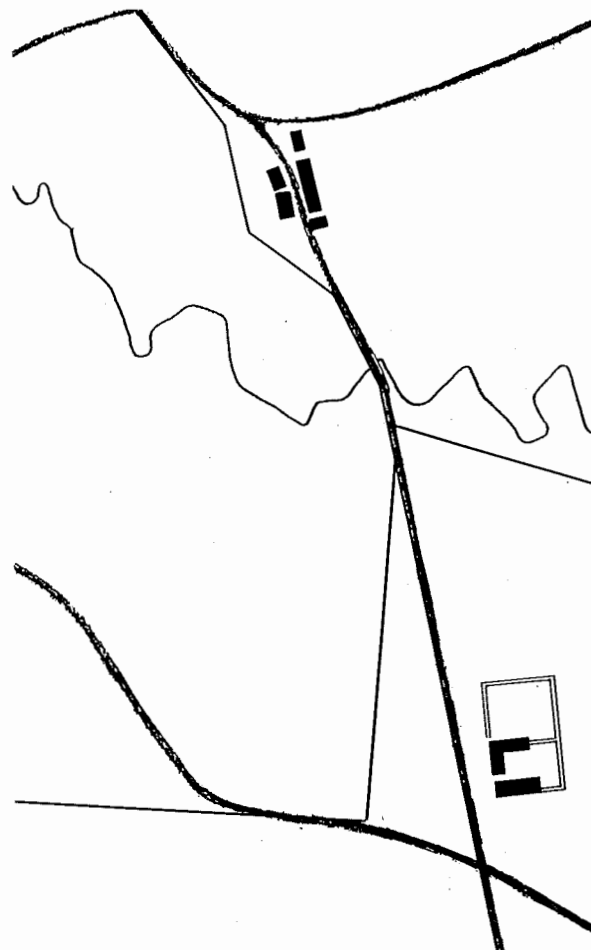
Denne datter Maren Jørgensdatter gifter sig med *Jeppe Christensen*, født 1736 som søn af Christen Laursen i Uhlund. Jeppe Christensen er enkemand efter Anne Bøjesdatter Høvids, som

Begge Halgårde lå endnu i 1803 nord for bækken. Morten Nygaards gård lå på engen vest for præstevejen, som gik lige igennem Jeppe Christensens gård. Nord for gården drejer vejen fra mod Uglkær.

dør i 1762 i barselsseng, 22 år gammel. Også Maren Jørgensdatter dør i barselsseng i 1773. Hun er 37 år og er netop nedkommet med sønnen Laust. Samme år gifter Jeppe Christensen sig for tredje gang, nemlig med Anne Pedersdatter, født 1749. Med hende får han sønnen Peder i 1780.

I 1804 køber Jeppe Christensen sin gård for 1075 rigsdaler og bliver dermed selvejer. Sønnen Laust Jeppesen, født 1773, overtager siden gården. Han gifter sig i 1801 med Anna Knudsatter,

Da jorden udskiftes i 1803 mellem de to gårde, lægges skellet langs vejen vest om Jeppe Christensens gård. Gården vest for skellet flyttes syd for bækken og bliver til Sønder Halgård.

født 1779 som datter af Knud Pedersen i Lindholt. De får børnene Anne Marie i 1802, Jeppe i 1805, Kirstina i 1807, Knud i 1810, Karen Marie i 1814, igen en Knud i 1820. Laust Jeppesen har svært ved økonomisk at klare gården. Han forpagter noget af jorden bort, senere hele gården, som i 1825 går på tvangsauktion og bliver solgt til Frands Christensen, født 1791 i Moesgaard i Vinding. Han er gift med Ane Nielsdatter, født 1792 i Asp. I Nørre Halgård får de børnene Mette He-

lene i 1826, Hans i 1829 og Søren i 1834. Efter Ane Nielsdatters død i 1838 gifter Frands Christensen sig med Karen Sørensdatte, født 1815 som datter af Søren Didriksen i Nørgård Tvislund. De får børnene Ane i 1841, Johanne i 1844 og Kirstine i 1846.

Da Frands Christensen dør i 1849, sidder Karen Sørensdatte som enke på Nørre Halgård med to hold børn: sine egne tre og hendes mands tre børn fra første ægteskab. Hun er 34 år. Hun gifter sig så med sin fætter *Niels Christian Jensen*, født 1816 i Søndergård Tvislund som søn af Jens Nielsen, men også dette ægteskab bliver kort, idet Niels Christian Jensen dør i 1855, kun 39 år gammel. Året forinden har de fået datteren Ane Kirstine.

For anden gang er Karen Sørensdatte enke, og i 1856 gifter hun sig med *Kjeld Nybo Jacobsen*, født 1826 som søn af Jacob Christensen i Sønder Nybo. Dermed kommer den nuværende Halgaard-slægt ind på Nørre Halgård. De får børnene Nielsine i 1857, Jacob i 1859 og Søren Lund i 1861. I 1885 overdrager Kjeld Nybo Jacobsen gården til sønnen Jacob Jacobsen og går på af-tægt.

Jacob Jacobsen gifter sig med Ingeborg Christensen, født 1866 i Nr. Felding. De får børnene Karen i 1887, Else Katrine i 1890, Kjeld i 1894, Jens Sognstrup i 1896, Harald i 1899, Kristian Sognstrup i 1901, Aksel i 1903.

I 1905 får Jacob Jacobsen ret til at antage navnet 'Halgaard' for sig og sine efterkommere. I sognets anliggender er han en meget aktiv mand, sidder i sogneråd og menighedsråd og bliver Tvis andelsmejeris første formand.

Sønnen *Jens Sognstrup Halgaard* overtager gården i 1937 og gifter sig med Maren Kristensen, født 1900 i Råsted. Som sin far er Jens Halgaard en meget udadventt mand i sognet. Han er medlem af menighedsrådet, af repræsentantskabet for Holstebro Bank, kasserer i mejeriet, og fra 1946 til 1958 er han formand for sognerådet.

I 1961 bygger Jens Halgaard sig et hus lige vest for gården, Halgårdvej 7, og i 1963 sælger han Nørre Halgård til brodersønnen *Knud Evald Halgaard*, født 1929 i Vejrum som søn af Kjeld Jacobsen Halgaard. Han gifter sig med Mary Refsgaard, født 1935 i Mejrup. De får børnene Hanne Marie i 1956, Inge Elisabeth i 1959 og Niels Erik i 1963.

Sønder Halgård

Det står ikke klart, hvem der fæster den anden gårdpart i Halgård efter Jens Pedersens død i 1722. Hvis der overhovedet kommer en ny fæster. Stavnsbåndet indføres jo i 1733, fordi det kniber med at få unge karle til at overtage fæstegårdene. Ofte må herremanden enten tvinge eller lokke dem til det.

Måske er det netop det, der sker, da min 3 gange tip *Peder Jørgensen* i 1765 bliver gårdfæster i Halgård. Han er født i Mejrup og gift med Johanne Jensdatter fra Birch i Mejrup. De flytter til Halgård med sønnen Poul og får yderligere Jørgen i 1768, Jens i 1770, Mette i 1772, Peder i 1774, Maren i 1777, Anders i 1778, igen en Maren i 1782 og Anne i 1785.

Peder Jørgensen Halgård opnår at blive både sognefoged og lægdsmand i Tvis. På sine gamle dage overlader han fæstet til svigersønnen *Morten Pedersen Nygaard*, der i år 1800 gifter sig med datteren Mette Pedersdatter. Han køber i 1804 gården for 930 rigsdaler, og da jorden udskiftes mellem de to Halgårde, flytter han sin gård syd for bækken, hvor Sønder Halgård siden har ligget.

Parret får børnene Karen i 1801 og i 1804 og 1807 to dødfødte drengebørn. Herefter synes de at have forladt sognet, og som ny ejer kommer *Knud Christensen Bro* fra Husby, gift med Maren Gregersdatter. De flytter hertil med børnene Karen, Anne Marie og Gregers. I Sønder Halgård får de desuden Maren i 1816 og igen en Gregers i 1818.

Indtil omkring århundredskiftet gik præstevejen gennem Nørre Halgård. I 1897 bygger Jacob Halgaard nye avlsbygninger oppe på bakken, hvor gården ligger nu, og i 1900 opfører han stuehuset. Nu er det Uglkærvej, der går gennem gården. Billedet af Nørre Halgård er fra 1930.

Så bliver gården solgt til *Jens Sørensen Dyrmosé*, gift med Karen Iversdatter. Hun dør i 1820, og enkemanden gifter sig med Karen Nielsdatter. De sælger gården i 1822 og flytter til Nørre Felding.

Peder Christian Pedersen, som køber Sønder Halgård, er født i 1791 i Idom. Han er gift med Ane Henriksdatter, født 1801 i Asp. De får datteren Inger Marie i 1828. Ane Henriksdatter dør i 1831, og Peder Christian Pedersen gifter sig så med Anne Marie Jensdatter, født 1811 som datter af Jens Nielsen i Søndergård Tvislund. De får børnene Ane Kirstine i 1833, Petrine i 1839, Peder Lund i 1841, Jens Lund i 1844, Ane Johanne i 1848 og Inger i 1851.

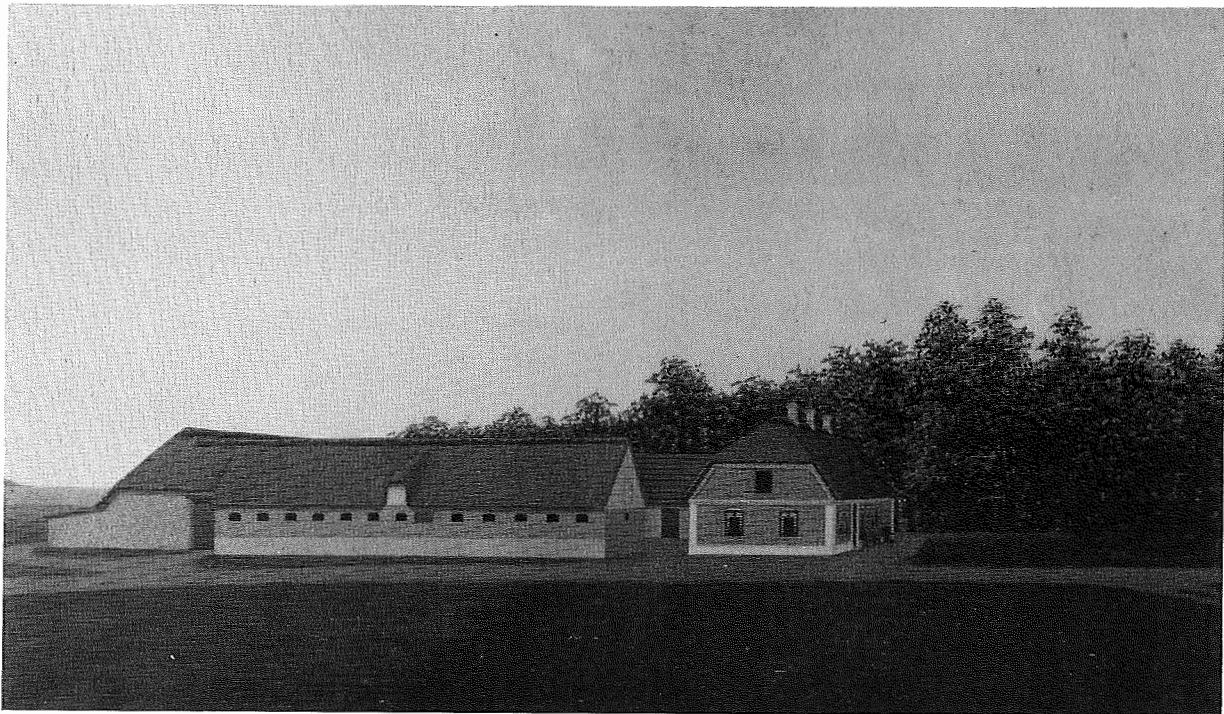
Peder Christian Pedersen skal have været ganske musikalsk. Han byggede selv de violiner, som han spillede på ved gilder rundt på gårdene. Des-

uden byggede han lodure, og folk kom ofte langvejsfra for at få ham til at reparere deres ure. Et lodur indbygget i væggen mellem to stuer findes der stadig spor af i stuehuset i Sønder Halgård.

I 1865 dør Peder Christian Pedersen, og moderen driver gården med hjælp fra de voksne sønner. I 1876 kommer svigersønnen *Jens Peder Jensen Majgaard* til, og han får skøde på gården i 1888, da moderen dør.

Jens Peder Jensen Majgaard er født i 1846 i Majgård som søn af Jens Nielsen Bro. Han gifter sig med Inger Pedersdatter, og de får børnene: Peder Christian i 1876, Jens i 1878, Marius i 1881, Ane Marie i 1884, Ane Kirstine i 1887 og igen en Marius i 1891.

I 1890 sælger han Sønder Halgård til *Niels Peder Mortensen*, født 1855 i Vildbjerg og gift med Maren Stensen, født 1861 i Hodsager. De kom-

Stuehuset på Sønder Halgård med de hvide striber vender gavlen ud mod Halgårdvej. Måske kan dette stuehus i alder konkurrere med stuehuset i Søndergård Twislund. Det er opført mellem 1803 og 1834.

mer hertil fra Nr. Felding med børnene Marentine, Morten Kresten og Kristian og får yderligere Ane i 1892, Peder Marinus i 1893, Alfred i 1895, Abalone Alvilda i 1897, Laura Anine i 1899, Karl Vilhelm i 1900 og Peder Ferdinand i 1902.

I 1904 mageskifter han gården til *Jens Laursen* fra Sandfær, født 1860 i Dråby og gift med Sidsel Sandfær Christensen, født 1861 i Sandfær i Vind.

De har børnene Jens, født 1891, Christen i 1892, Jens Johannes i 1893, Marius i 1895, Laurids i 1897, Kirsten Marie i 1898 og Ejner Kristian i 1900. Jens Laursen antager i 1904 navnet Sandfær for sig og sine efterkommere.

Han dør i 1932 og herefter får sønnen *Laurids Sandfær* gården. Han gifter sig i 1943 med Anna Damtoft fra Borbjerg. De får ingen børn. I 1964 sælger Laurids Sandfær Sønder Halgård til

Knud Halgaard i Nørre Halgård, som lægger gårdens 50 tønder land til sin egen. Anna og Laurids Sandfær bliver boende indtil 1978 i Sønder Halgårds bygninger, som herefter sælges til *Jørgen Lindholm Pedersen*, født 1952 i Ry og gift med Jette Aas Nissen, født 1955 i Kolding. De får børnene Rasmus i 1978 og Nikolai i 1981.

Øster Halgård

Stenbrohus, som stedet oprindeligt hed, er opført omkring 1806 på den del af Sønder Halgårds jord, der hedder Stenbro ager. Jens Jensen Refning og Anders Nielsen Munkbro sælger i 1811 huset, som formentlig har været et aftægtshus, til Anders Niensens søn *Søren Andersen*, gift med Anne Kirstine Jensdatter. De får sønnen Jens i 1810. I 1813 sælger Søren Andersen huset til sin bror

Den østligste gård i Halgård ejerlav er Øster Halgård, det tidligere Stenbrohus, som her er fotograferet omkring 1962 før ombygning og modernisering. Bag gården ses skellet til Smedegård ejerlav.

Niels Andersen, født 1779 og gift med Kirsten Jensdatter fra Aulum. De bor først i Skautrup, hvor de får sønnen Anders i 1811. I Stenbrohus får de yderligere Jens i 1814, Christen i 1817, Else Katrine i 1823, Peder Christian i 1826, Ane Kirstine i 1829 og igen en Ane Kirstine i 1833.

Niels Andersen, der kaldes Niels Bro, er sognefoged i Tvis samtidig med, at han dyrker sin jordlod på 21 tønder land. Han dør i 1849, og sønnen *Anders Nielsen*, der er murer, driver ejendommen for moderen, indtil han selv overtager den i 1853. Han gifter sig i 1851 med Hendriette Sørens datter, født 1818 som datter af Søren Didriksen i Nørgård Tvislund. De får børnene Niels i 1857 og Søren i 1861.

I 1883 sælger Anders Nielsen Stenbrohus til svogeren *Jens Christensen*, der omkring 1860 har boet som indsidder i huset. Han er født i 1828 i Ramme og gift med Ane Kirstine Nielsdatter, og de får børnene Kirsten i 1857, Niels i 1859.

Jens Christensen står som ejer af Stenbrohus indtil 1895, men det er Mads Christian Christensen fra Timring, gift med Karen Andersen fra Hammershøj ved Sorø, der bor i huset i 1890. I 1895 bliver Stenbrohus solgt til *Niels Halkjær Nielsen Birkmose*, der i 1900 sælger til *Christian Nielsen Thomsen*, født 1860 i Kvong ved Nørre Nebel. Han er gift med Hansine Kristine Pedersen, født 1863 i Ansager. De kommer hertil med børnene Maren Kristine, Mette Sørine, Søren, Kristine,

og i Stenbrohus får de yderligere Otto i 1900, Viggo i 1903 og Peder i 1904.

Sønnen *Viggo Thomsen* overtager ejendommen i 1927, men sælger den til i 1930 til *Milner Hansen Jespersen*, som året efter sælger den til *Jens Johannes Sandfær*, som får tinglyst en deklaration, ifølge hvilken ejendommen skal hedde Øster Halgård. Han er født i 1893 som søn af Jens Laursen Sandfær i Sønder Halgård og gifter sig med Anna Jensen, født 1896 i Handbjerg.

Han driver gården indtil 1960. Så sælger han den til *Vagner Mølgaard Poulsen*, født 1929 i Hodsager og gift med Gerda Kristine Gasseholm, født 1933 i Aulum. De får børnene Anton i 1960, Viggo i 1961 og Anette i 1971.

Villemos

Ejendommen er udstykket fra Sønder Halgård i 1874 til *Jens Lund Pedersen*, født 1844 som søn af Peder Christian Pedersen i Sønder Halgård, gift med Mathilde Kristine Nielsen, født 1844 i Aulum. De får børnene Ane Marie i 1874, Ida Helene i 1875, igen en Ida Helene i 1878 og Petra i 1884.

Oprindelsen til navnet Villemos, som nævnes allerede i 1877, er ukendt. Udstykningen omfatter 112 tønder land, som Jens Lund Pedersen udstykker yderligere. Ejendommen er således reduceret til 24 tønder land, da han i 1890 sælger den til svogeren *Jens Peder Jensen Majgaard*, der samme år sælger Sønder Halgård. Bygningerne lå oprindeligt dér, hvor jernbanen bliver anlagt i 1903-1904, så Jens Peder Jensen flytter dem op på bakken, hvor de nu ligger.

I 1926 overtager sønnen *Jens Jensen* ejendommen. Han er født i 1878 og er ugift. Han driver ejendommen med sin søster Ane Marie Jensen, født 1884, som husbestyrerinde.

I 1945 bliver ejendommen solgt til bestyreren af Kaas i Lime *Niels Bjerre Jacobsen*, født 1908 i Borbjerg og gift med Signe Poulsen, født 1918

som datter af Jens Peder Poulsen i Aagård. De har børnene Svend Erik, født 1938, Jytte i 1943, Ilse i 1949 og Jacob i 1962. I 1980 køber Jacob Halgaard i Fjald jorden, som han sammenlægger med sin egen. Bygningerne sælges til *Peder Rahbek*, som i 1983 sælger til *Per Sten Jørgensen*, født 1944 i Holstebro og gift med Ruth Hansen, født 1947 i Næstved. Parret har børnene Rasmus, født 1977 og Christian i 1979.

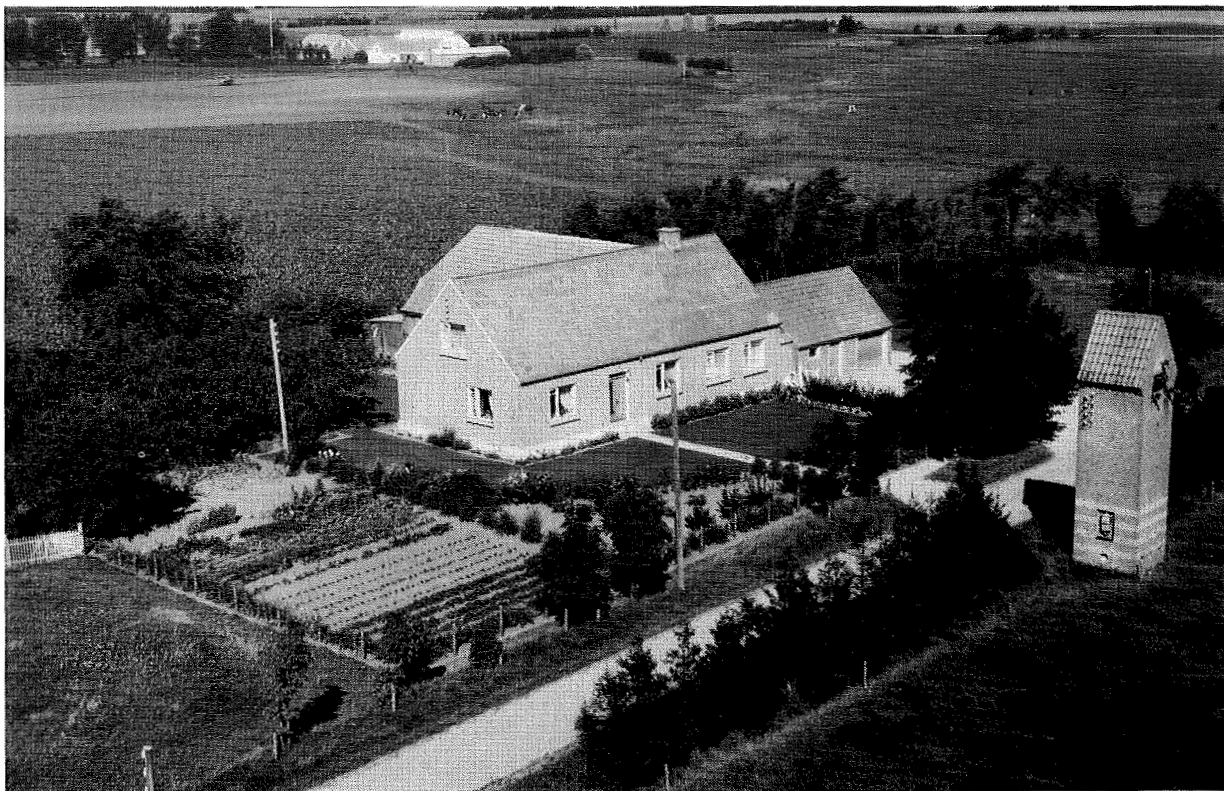
Vidtskue

Da *Jens Lund Pedersen* i 1890 sælger Villemos, køber han 6 tønder land fra Nørre Halgårds jorder og opfører her et husmandssted, som han kalder Lundager. I 1918 sælger han stedet til sin svoger *Niels Peder Christian Jensen*, gift med Ane Johanne Pedersdatter. De har tidligere ejet Majgård, som de i 1885 mageskiftede med en ejendom i Aulum. De driver Lundager indtil 1929. Så sælger de til *Knud Kristensen*, født 1891 i Sunds og gift med Thomine Jessen, født 1895 i Esbjerg. I 1950 sælger han stedet og bygger huset Aldershvile på den modsatte side af landevejen - i dag Herningvej 96.

Lundager bliver købt af *Henry Jensen Smed*, der straks videresælger til *Søren Sørensen* fra Råsted, der i 1953 sælger til *Frede Sahlholt Nielsen*. I 1962 køber *Nis Peter Nissen Aalbæk* ejendommen, efter at han har solgt Gl. Lindholt. Han kalder sin nye ejendom for Vidtskue og driver den indtil 1969. Så sælger han den til *Olga Isager Jensen*, gift med Holger Ølgaard Jensen, der indretter minkfarm på Vidtskue og i 1972 opfører en moderne privatbolig nærmere Herningvej.

Halgård skole

Halgård skole er oprettet i 1887, da Nr. Felding-Tvis kommune køber en smal parcel vest for Halgårdvej fra Sønder Halgård og opfører en skolestue med bolig for en enelærer. Den første lærer i Halgård er *Marius Frederik Hansen* fra Fyn og net-

Indtil 1959 var skolen i Halgård et enelærerembede med store klasse og lille klasse. Skolestuen kan her lige netop anes bag lærerboligen, som i dag er pedelbolig ved den flere gange udvidede Halgård skole.

op færdiguddannet fra Jonstrup seminarium. Han er gift med Karen Pedersen og de får datteren Karen Margrethe i 1888. I 1889 flytter han til egnen omkring Assens, hvorfra hans kone stammer. Også den næste lærer *Jørgen Nielsen* bliver her kun i to år. Han er født i 1856 i Tyrsted ved Horsens og gift med Jensine Kirstine Jensen, født 1857 i Vedslet ved Skanderborg. De kommer hertil fra Horsens med datteren Marie Leonora, født 1888. I Tvis får de yderligere Betty Sigrid i 1889.

I 1891 bliver *Karl Mathæus Jensen* ansat som lærer ved Halgård skole. Han er født i 1859 i Hjern og gift med Kirstine Jensen, født 1866 i Hjern. De flytter hertil med børnene Kirstine

Marie, født 1889, og Jens, født 1890. I Tvis får de børnene Jenny Madsine Elisabeth i 1892, Sofie Elisabeth i 1893, Carl Christian i 1895, Gerda i 1897, Dagny i 1898, Jens Christian i 1899 og He-devig Augusta i 1902.

I 1903-1904 hedder læreren i Halgård *Kristen Abildtrup*, og i august bliver *Jens Jensen* ansat som lærer. Han er født 1878 i Gettrup og gift med Anna Louise Cathrine Poulsen. De får sønnen Halvor i 1906.

I 1909 efterfølges han af *Christian Peder Andersen*, som er født i 1865 på Sjælland og gift med Ane Katrine Henriksen, født 1867 i Ulfborg. De flytter i 1913 til Horsens og efterfølges af *Andreas*

Som regel er børn stillet op til fotografering på skolebilleder. Her har fotografen fået lov at komme ind i skolestuen på Halgård skole, hvor lærer Barbesgaard underviser lille klasse i 1938.

Karl Østergaard Rasmussen, født 1886 i Vedslet og gift med Asta Katrine Marie Jensen, født 1886 i Jerslev i Vendsyssel.

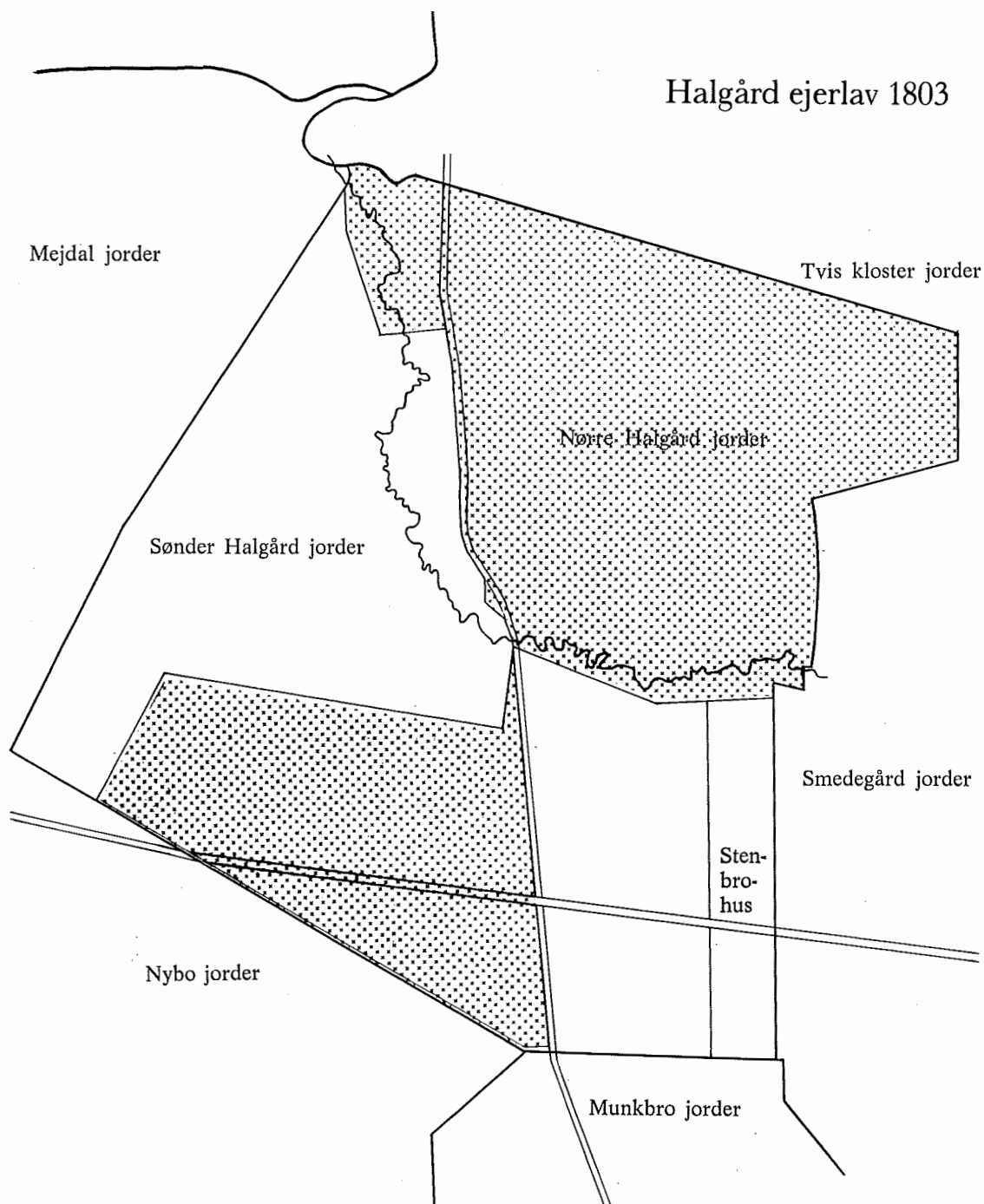
Med *Aage Christian Olsen Barbesgaard* kommer der endelig en lærer til Halgård, der bliver her i en årrække. Helt præcis: fra 1915 til 1953. Han er født i Tim i 1887 og gift med Agnetha Jessen, født 1892 i Obbekær ved Ribe. De får børnene Henry i 1916, Eva Ruth i 1918, Dorthea Synnøve i 1921 og Peder Øe Barbesgaard i 1925.

Lærer Barbesgaard går på pension i 1953 og i 1954 bliver *Søren Gerhard Sørensen* ansat som enelærer. Han er født i 1906 i Gørlev på Sjælland og gift med Ane Kirstine Lauridsen, født 1903 i Nr.

Nissum. Parret flytter hertil fra Østerled ved Dronninglund med børnene Karin, født 1934 og Gunhild, født 1938.

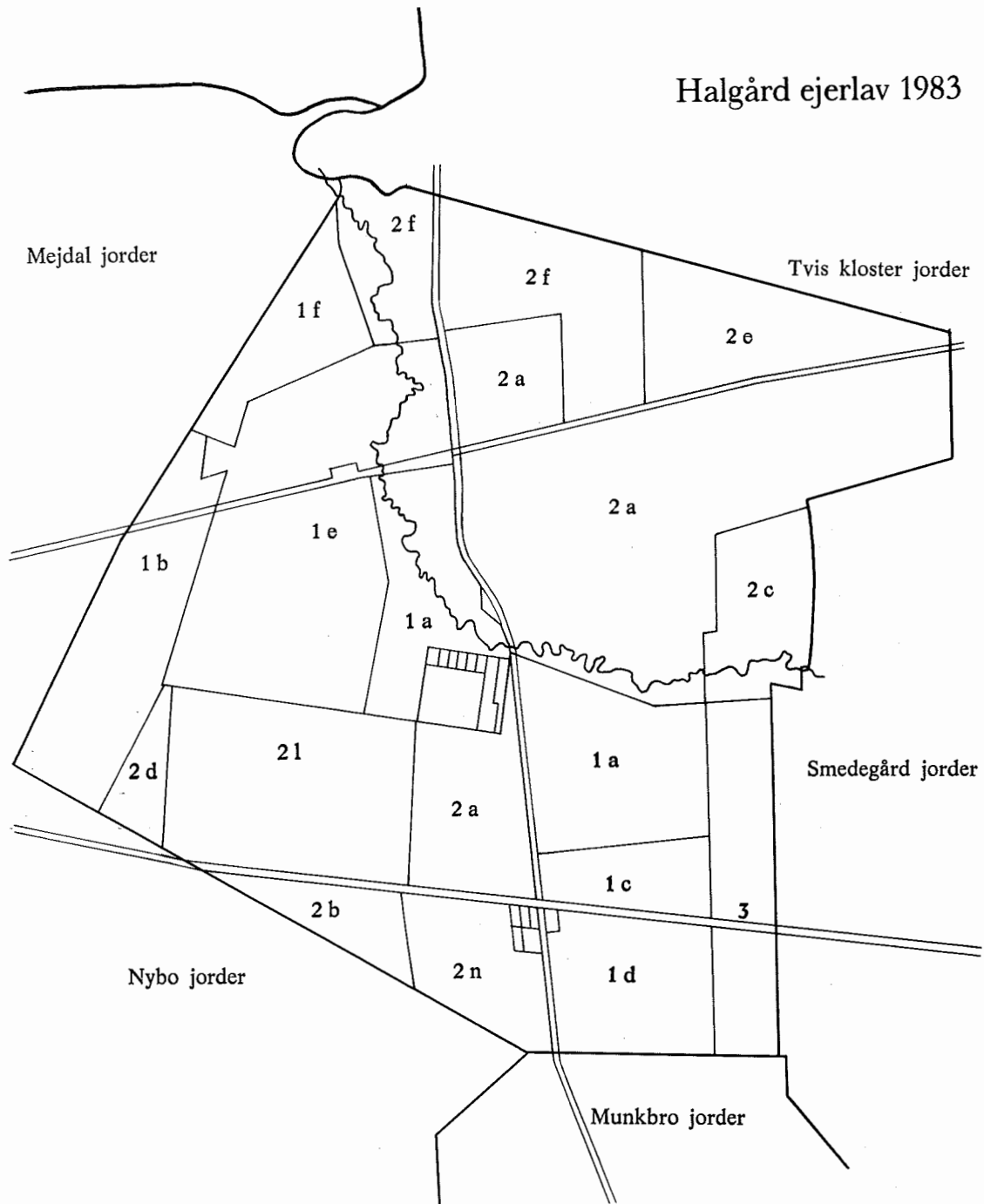
Indtil 1959 undervises børnene i Halgård skole af en enelærer, som har både store klasse og lille klasse som tilfældet er ved sognets øvrige tre skoler. Den nye folkeskolelov skal nu føres ud i livet, og sognerådet beslutter at udbygge Halgård skole til en 4-klasses skole. Den nye skolebygning står færdig i 1961, men en udvidelse bliver aktuel allerede i 1968 på grund af den eksplosive befolkningstilvækst i Mejdal. I 1978 udvides Halgård skole på ny til at rumme 14 normalklasselokaler foruden faglokalerne. Halgård skole er herefter

Halgård ejerlav 1803

Måske synes denne fordeling af Halgård-jorden fra 1803 lidt besynderlig, men formålet med udskiftningen af jorderne var både at fastslå skellene og sikre de to gårde lige andele i udmarken, indmarken og engene. Senere får Stenbrohus en del af Sønder Halgårds jord.

Halgård ejerlav 1983

I 1844 får ejendommene matrikelnumre og Sønder Halgårds jorder får nummer 1, fordi landmålerne begynder at opmåle fra vest mod øst. Nørre Halgård får nummer 2 og Stenbrohus nummer 3. De senere udstykkede parcellers numre viser, hvor de oprindelig er udstykket fra.

Endnu i 1955 lå Halgård smedie helt ude på hjørnet ved Herningvej og Munkbrovej. Da vejen skulle udvides, måtte smedien vige, og en ny blev opført længere tilbage på grunden.

Husmandsstedet på Sønder Halgård mark bliver købt af *Anders Christian Jensen*, der flytter her til fra Højlund på den anden side af landevejen. Han bor her indtil 1907. Så sælger han til *Jens Laursen Sandfær* i Sønder Halgård, som på ny lægger jorden ind under Sønder Halgård og nedlægger husmandsstedet.

Højvang

Jorden er udstykket fra Øster Nybo, og gården er opført af *Kjeld Grønbæk*, født 1911 som søn af *Diderik Dideriksen Grønbæk*. Han gifter sig med *Karen Bjerg*, født 1921 i Ulfborg. De får tvillingerne *Jacob* og *Diderik* i 1945. I 1949 overtager

Kjeld Grønbæk sin fødegård efter sin broder og sælger Højvang til *Anker Magnus Jensen*, født 1921 som søn af *Iver Jensen* i Lille Soels. Han gifter sig med *Ane Marie Bjerg*, født 1918 i Råsted. De får sønnerne *Hans* i 1951 og *Vagn* i 1953. Ved siden af landbruget driver faderen maskinstation på Højvang, mens sønnen *Vagn* har opført en minkfarm ved gården.

Højlund

I 1834 bor *Ane Pedersdatter Skindbjerg* som almisselem i et hus på Halgård mark syd for landevejen. Hun er enke efter *Anders Pedersen Skautrup*, og hos hende bor datteren *Mette Kirstine*,

Huset over for smedien kan ikke skjule, at der var butik her engang. Det var Halgård købmanden, som desuden havde en benzinstander, så også bilisterne på Herningvej kunne betjenes.

som har en datter Anne Marie Jensdatter. Hvad der bliver af dem efter Ane Pedersdatters død i 1837, vides ikke. Huset er tilsyneladende blevet nedlagt eller har stået ubeboet i de følgende mange år.

Den jord, hvorpå huset lå, bliver i 1880 udstykket fra Sønder Halgård til *Anders Christian Jensen*, født 1849 som søn af Jens Nielsen Bro i Majgård. Han gifter sig i 1877 med Pedersine Nielsen, født 1856 i Vind. De får børnene Ane Nielsine i 1880, Ane Kirstine i 1884, Anders Christian i 1886, Jens i 1889, Marianne Johanne i 1891, Johanne i 1893 og igen en Jens i 1899.

I 1888 sælger Anders Christian Jensen ejendommen Højlund til *Eskild Lind* og køber i ste-

det husmandsstedet på den anden side af Herningvej. *Eskild Lind* er født 1853 i Holstebro og gift med Ane Kirstine Simonsen, født 1858 i Vandborg. De får børnene Ane Marie i 1883, Helene Methea i 1887, Mathias Christian i 1888 og Cecilie Petrea i 1889.

I 1891 mageskifter *Eskild Lind* ejendommen til *Christian Burlund Nielsen*, som i 1894 sælger ejendommen til *Melchior Olesen*, født 1851 i Borbjerg og gift med Ane Katrine, født 1849 i Mejrup. De får børnene Ole i 1888, Karl i 1890 og Kresten i 1894.

Sønnen *Ole Melchior Olesen* overtager ejendommen efter forældrene i 1918. Han er gift med Madsine Laursen, født 1889 i Over Feldborg.

I kriseårene i 30'erne går den på tvangsauktion og bliver i 1935 solgt til *Svend Aage Gudiksen* fra Spøttrup i Salling, gift med Gerda Christensen. I 1947 overtager Gudiksen sin fødegård i Salling og sælger Højlund til *Kristian Søndergaard*, født 1918 i Salling og gift med Dagny Thomsen, født 1918 i Snedsted i Thy. De får børnene Aage i 1940, Verner i 1943 og Lilly i 1950.

Halgård smedie

I 1933 køber *Ejnar Richard Knudsen* en parcel på hjørnet af Herningvej og Munkbrovej. Her opfører han bolig og smedie og nedsætter sig som smedemester. Han er født i 1906 i Ejsing som søn af Knud Knudsen i Brohuset. I 1935 gifter han sig med Hilda Poulsen, født 1912 i Holstebro som datter af Jens Peder Poulsen i Neder Munkbro. De får børnene Flemming i 1937, Olga i 1939, Knud i 1943, Margit i 1945, Bodil i 1950 og Poul Erik i 1952.

Den oprindelige smedie lå ud mod landevejen, men da vejen skulle udvides, bliver smedien nedbrudt og en ny opført bag ved boligen. I 1973 overtager sønnen *Flemming Knudsen* smedien. Han har i 1961 købt en grund bag ved smedien og opført sig en bolig. Han gifter sig med Kitte Teglborg, født 1939 i Neder Feldborg. De får datteren Lene i 1963.

Halgård købmanden

Huset på hjørnet over for smedien kan ikke skjule, at her var butik engang. Her boede Halgård købmanden, som forlængst har måttet dreje nøglen om. Men i 1928 så *Peder Christian Jensen*, at der var basis for en købmandsforretning her, så han købte grunden fra Øster Nybo og byggede en butik med tilhørende bolig. Foruden dagligvarer forhandlede han korn og foderstoffer, og som en rigtig landevejskøbmand havde han benzinstander med håndpumpe.

P.C. Jensen, som han blev kaldt, er født i 1876 i Sønder Halgård som søn af Jens Peder Jensen Majgaard og gift med Dora Lysager. De får sønnen Aage Lund Jensen. Efter hustruens død gifter han sig med Ida Claudine Clausen, født 1895. De flytter hertil med datteren Ruth, født 1926 i Herning.

Efter P.C. Jensens død i 1944 viderefører hustruen forretningen bistået af datteren og svigersønnen, indtil den i 1949 bliver solgt til *Knud Rasmussen*, som bygger et pakhus bag forretningen. Handelen med korn og foderstoffer tager efterhånden et sådant opsving, at denne del udskilles som selvstændig virksomhed i 1961 under navnet Halgård Korn A/S, senere købt af firmaet H. Svendsen og co. Fra 1979 ejes det af Aktieselskabet af 1/11 1977, som fører firmanavnet »Vestjysk korn«.

I 1966 bliver købmandsforretningen solgt til *Hans Eriksen*, som året efter sælger til *Tage Hansen*. Han er den sidste købmand på stedet. I 1973 må han lukke. Bygningerne bliver solgt til *Knud Sæe Mikkelsen*, som driver en frugt en gros forretning fra stedet. Han er født i 1933 på Mors og gift med Inga Knak, født 1938 i Nees. De har sønnerne Jan, født 1962 og Kim i 1970.

Halgård tømrerforretning

I 1941 køber tømrer *Frede Majgaard* en parcel af Halgårdkøbmandens jord og opfører her en bolig med tømrerværksted. Han er født i 1914 i Aulum og gift med Kirstine Margrethe Andersen, født 1916 i Brande. De får sønnerne Niels Andreas i 1944, Jens Kristian i 1945 og Anders Peter i 1952.

I 1975 overtager sønnen *Jens Kristian Majgaard* huset. Han er gift med Jonse Carlsen, født 1946. Parret har børnene Pia, født 1968, og Troels i 1973. Jens Majgaard nedlægger tømrerværkstedet, og ejendommen tjener herefter udelukkende som privatbolig.

NYBO

Villats Nielsen hedder fæstebonden i Nybo i 1547. Det er ikke så helt lidt han skal af med i landgilde til herremanden på Tvis kloster: 4 ørtug rug og 3 ørtug byg, 1 pund smør, 1 skovvogn, 1 svin, 1 lam, 1 gås, 2 høns, 1 fødenød samt gæsteri. Fødenød var kvæg, som tilhørte herremanden, men som fæsteren skulle opfede. Og gæsteri var pligt til at yde husly for herremandens gæster og disses heste, men i praksis var det vistnok erstattet af en afgift i penge.

I 1664 synes Nybo at rumme to gårdparter. Fæsterne hedder *Knud Pedersen* og *Thue Pedersen*, og de to gårdparter er, hvad hartkornet angår, lige store: 8-7-0-2. Ved opmålingsmatriklen i 1688 sættes Knud Pedersens gårdpart til 7-5-1-1, mens den anden gårdpart, som efter Thue Pedersens død er overtaget af sønnen Peder Thuesen, sættes lidt lavere: 7-3-3-1. Det er ganske store gårdparter efter hartkornet at dømme.

Som de andre gamle tvillinggårde i sognet Halgård, Tvislund og Skautrup ligger også de to gårde i Nybo ved siden af hinanden, og først efter udflytningen omtaler kilderne dem som Nørre og Sønder Nybo. Hvem af Nybo-folkene, der boede hvor, er derfor ikke helt klart.

Nørre Nybo

Men formentlig boede *Thue Pedersen* i den gårdpart, der senere bliver til Nørre Nybo. Han er gift med Anne Pedersdatter, og de har børnene Frans og Peder. Thue Pedersen dør i 1681, 73 år gammel, og Anne Pedersdatter i 1682, 79 år gammel.

Sønnen *Peder Thuesen*, der overtager fæstet, er født omkring 1635 og dør i 1710. Han gifter sig med Anne Nielsdatter, født omkring 1644. De får børnene Anne i 1683, Karen i 1685, Thue i 1688, Niels i 1692.

Efter Peder Thuesen følger en ikke nærmere navngivet *Peder Nybo*, som er gift med Lisbeth Jensdatter, født 1698 som datter af Jens Jensen Stokvad. De får børnene Niels i 1720, Christen i 1722, Johanne i 1725 og igen en Christen i 1731.

Han flytter senere med sin familie til Stokvad og i 1756 overtager *Jens Jørgensen Halgaard* fæstet i Nybo. Han er født i 1723 som søn af Jørgen Christensen Halgaard og gift med Kirsten Jensdatter, født o. 1737. De får børnene Jørgen i 1757, Inger i 1758, Maren i 1760, Jens i 1761, Inger i 1763, Anna i 1767, Johanne i 1768, Anne i 1773 og igen en Jørgen i 1776. Omkring 1779 flytter Jens Jørgensen fra Nybo til Morre, hvor han bor som indsidder og ernærer sig som daglejer.

Det er *Peder Olufsen* fra Majgaard, som overtager fæstet i Nybo kort efter at han i 1778 gifter sig med Maren Pedersdatter fra Hingebjerg. De får børnene Else i 1779, Peder i 1784 og Anne i 1787. Peder Olufsen køber i 1804 sin gård til ejendom for 1150 rigsdaler. Datteren Else Pedersdatter Nybo gifter sig i 1803 med Poul Lauridsen og de overtager gården, da forældrene går på aftægt. Peder Olufsen drukner i 1810 i Vegen Å på vej hjem fra Holstebro.

Poul Lauridsen er søn af Laurids Christensen Teglbærder i Sommerdal på Tvis kloster mark, og i ægteskabet med Else Pedersdatter får de

børnene Peder i 1804, Laurids i 1806, Peder Christian i 1809, Mariane i 1812 og Oluf i 1814.

Sønnen *Peder Christian Poulsen* gifter sig med Christiane Andersdatter, født 1820 som datter af Anders Christian Andersen i Mejdal. De får børnene Poul i 1844, Else i 1845, Peder i 1846, Ane i 1848, Maren i 1850 og igen en Poul i 1852. Foruden at drive gården Nørre Nybo er Peder Christian Poulsen en tid sognefoged i Tvis.

Peterslyst

I begyndelsen af 1850'erne sælger han gården til proprietær *Hans Henrik Müller*, gift med Reinholdine Mathilde Schönheider. De får børnene Gottlieb Henrik i 1855 og Casper Christian i 1856. De flytter til Vejle og sælger Nørre Nybo til *Rasmus Nielsen*, gift med Johanne Gertrudine Pedersen, som i 1859 får datteren Dagmar Rasmine. Også denne familie forsvinder ud af billedet, og i begyndelsen af 1860'erne ejes gården af *Peter N. Sivertsen*, som i 1862 får bevilling til at kalde gården for »Peterslyst«. P.N. Sivertsen betegnes ikke som gårdejer men som »fuldmægtig«.

I 1869 bliver Peterslyst solgt til proprietær *Niels Christian Kock*, født 1829 i Allerslev sogn og gift med Marie Magdalene Meyer, født 1829 i København. De flytter hertil fra Feldingholm i Nr. Felding med to børn, som er født dér: Henriette Petra Ludevice i 1860 og Marie Benthea Caroline i 1866. I Peterslyst får de endvidere Georg Henrik i 1868, Sofie Elisabeth i 1869, Carl Johan i 1871 og Christian Troels i 1873.

I slutningen af 1870'erne bliver *Jacob Poulsen* bestyrer på gården. Han er født i 1839 i Vandborg og gift med Maren Pedersen, født 1853 i Ørsted sogn. De flytter hertil fra Hald med sønnen Poul og får i 1880 datteren Marianne.

I 1883 går gården på tvangsauktion og bliver købt af de to sønner fra Sdr. Nybo *Peder Christian Jacobsen* og *Christen Jacobsen*. Efter sidstnævntes død i 1887 bliver Peder Christian Jacobsen ene-

ejer og driver gården sammen med Sønder Nybo.

Godthåb

I 1893 sælger han Peterslyst til grosserer *S. Styhr* fra København. Han får kongelig bevilling til at omdøbe den til »Godthåb«, og han indretter den til et hjem for alkoholmisbrugere, drevet af Samfundet til ædruelighedens fremme. Her er plads til 15 pensionærer, der kommer fra hele landet. På hjemmet ansættes en forstander. Fra 1899 er *Anthon Vesterager* forstander på Godthåb. Han er ugift og flytter hertil fra København, men stammer fra Vorgod sogn, hvor han er født i 1870. Han efterfølges omkring 1908 af *Søren Nielsen Tranemose*, som er forstander indtil 1913, da han køber den udstykning, som bliver til Fredens hvile.

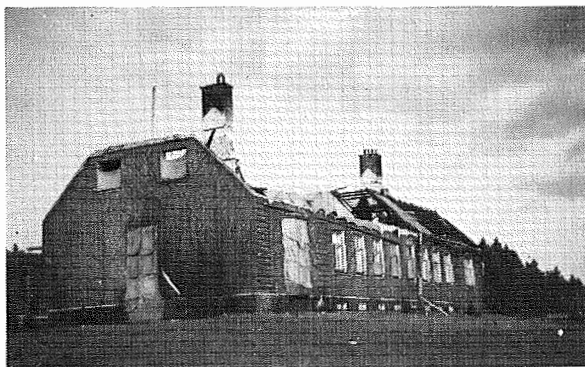
I 1915 nedlægges hjemmet, og ejendommen får nu navnet Skovlund, da den bliver købt af *Niels Mølgaard* og *L.A. Ottow* fra Holstebro. Niels Mølgaard, gift med Petrine Kirstine Kristensen, bor en tid i Skovlund, hvor de får datteren Marie i 1915. I 1917 drives gården af gårdbestyrer *Jens Peter Jensen*, gift med Marie Christensen. De får i 1917 sønnen Jens Peder.

Gl. Skovlund

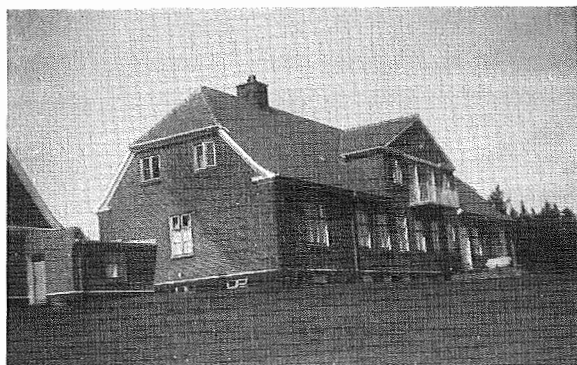
I de følgende år handles Skovlund meget hyppigt: *Knud Andersen* til *Niels Andersen Mouritsen* til *William Sperling* til *Frode Sørensen* og *Volmer Sørensen*, der i 1919 sælger Skovlund til *Daniel Pape*.

Daniel Pape er født i 1878 i Torslev. Han gifter sig med Kathrine Ørberg, født 1890 i Nautrup sogn. De får børnene Hans Christian i 1921, Ane Cecilie i 1924 og Finn i 1930.

Daniel Pape må gå fra gården, hvorfra der i 1930 udstykkes en del jord vest for gården til fabrikant Erik Færch, der opfører ejendommen Ny Skovlund.

Den stråttækte hovedbygning på Færchs ejendom Ny Skovlund brænder i 1948. Huset genopføres med kvist og rødt tegltag og er i dag hovedbygningen i Metalskolen, hvis øvrige bygninger i stilen smukt er tilpasset denne bygning.

Gammel Skovlund bliver købt af Frederik Hestbæk i Vegen mølle, der videresælger den til *Jørgen Kristian Nielsen*. Han er født i 1883 i Ølby og gift i andet ægteskab med Johanne Bertelsen, født 1886 i Feldborg. De har børnene Frits, født 1921, og Aksel, født 1923 i Nr. Felding.

I 1951 sælger Jørgen Kristian Nielsen Gl. Skovlund til *Mads Agger*, som i 1962 sælger den til *Kresten Vilsbøl*. Han har den i to år. I 1964 sælger han ejendommen til *Aksel Langballe*, født 1910 i Randers og gift med Bodil Petersen, født 1917 i København.

I 1979 bliver gården solgt til Holstebro kommune, som indretter planteskole og oplagsplads for stadsgartneren på Gammel Skovlund.

Ny Skovlund

Fabrikant *Erik Færch* køber i 1930 160 tønder land fra Skovlund og opfører ejendommen Ny Skovlund. Der er fredskov på området, som han ved Hedeselskabets mellemkomst lader tilplante yderligere med nåletræer.

Erik Færch er født i 1899 som søn af fabrikant Søren Færch og driver sammen med broderen Ernst Færch i Feldinghus Færchs tobaksfabrik i Holstebro. Han er gift med Gerda Christensen, født 1902 som datter af købmand Christensen i

Holstebro, og parret har børnene Grete, født 1926 og Stener, født 1930.

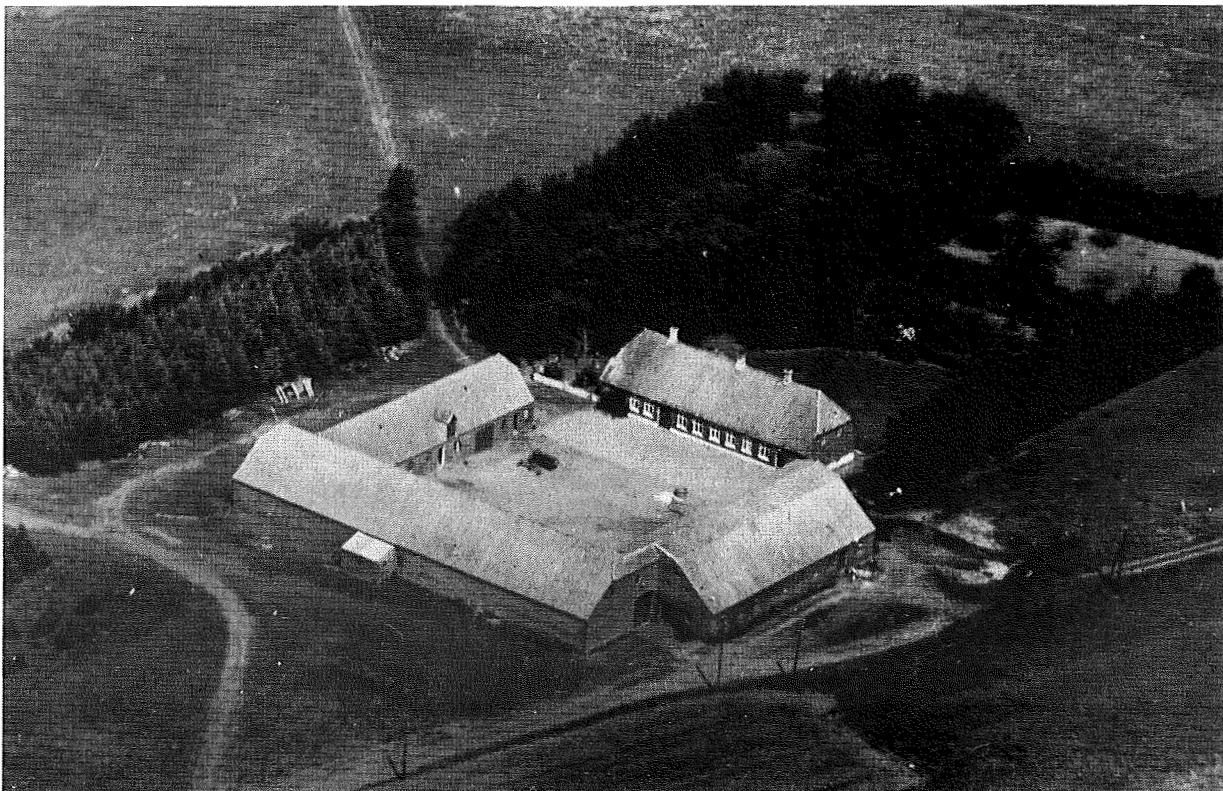
I 1948 brænder Ny Skovlund, som er stråttækt både på hovedbygningen og udhusene, og ejendommen genopføres med tegltag. I 1949 dør Erik Færch, og Gerda Færch bebor ejendommen indtil 1976. Størsteparten af skoven skøder hun til børnene, og i 1985 køber Holstebro kommune Ny Skovlund med 20 tønder land.

Metalskolen

I 1986 sælger Holstebro kommune Ny Skovlund til Dansk Metalarbejderforbund, som indretter kursuscenter under navnet Metalskolen Holstebro. Omkring den smukke hovedbygning er der opført en række huse, der rummer værelser til 60 personer, alle enkeltværelser med bad og toilet. Foruden konference- og opholdslokaler rummer centret svømmehal og sauna.

Sommerlyst

Jesper Pedersen køber i 1904 syv tønder land fra Øster Nybo og opfører et statshusmandsbrug. Han er født 1877 i Haderup og gift med Nielsine Sørensen, født 1881 udensogns. De får datteren Ane i 1906. I 1909 mageskifter han stedet til mu-

Stuehuset i Sønder Nybo er opført i 1876 i munkesten. Ved en senere istandsættelse bliver murene hvidpudsede. Gården er her fotograferet fra syd. Vejen til højre fører op til landevejen og vejen til venstre ned til KFUK-spejdernes Nybo-lejr.

rer *Christian Peder Pedersen*, gift med *Kirsten Marie Jensen*. De får børnene *Ane Margrethe* i 1909, *Otto Herman* i 1912 og *Anine* i 1913.

I 1917 sælger han *Sommerlyst* til *Christen Christensen Damgaard*, og i nogle år derefter skifter ejendommen hyppigt ejer, indtil *Mads Nielsen Ulltang* i 1920 køber den og driver den indtil 1929. Så sælger han til *Alfred Vilhelm Mikkelsen*.

Alfred Vilhelm Mikkelsen er født 1901 i *Vester Bølle* i *Himmerland*. Han gifter sig med *Karen Nielsen*, født 1907 i *Naur*.

De får sønnen *Robert* i 1930. I 1936 dør hustruen, og i 1947 gifter *Vilhelm Mikkelsen* sig med *Gudrun Studsgaard Madsen*, født 1922 i

Gellerup. De får børnene *Jørgen* i 1948 og *Grethe* i 1952.

Virkelyst

I 1905 køber *Vilhelm Maabjerg*, født 1874, knap 9 tønder land fra *Øster Nybo* og opfører her et statshusmandsbrug, som han kalder *Virkelyst*, og som han senere udvider til 12 tønder land. Hans kone hedder *Dagmar Uline Pedersen* og er født 1868 udensogns. I *Virkelyst* får de børnene *Ejnar* i 1905 og *Jens* i 1907.

I 1913 sælger han ejendommen til *Peder Christian Rasmussen*, gift med *Martine Katrine Kristen-*

sen. De får her børnene Svend Aage i 1913 og Vera i 1916. I 1919 sælger han til *Kjeld Overgaard Nielsen*, der videresælger til *Laurids Pedersen*, født 1883 i Nr. Felding og gift med Ane Andersen, født 1886 som datter af Anders Peder Andersen i Bakhus på Lindholt mark. I Virkelyst får de børnene Otto Henry i 1921 og Hilda Nina i 1924. Året efter får *Christian Majgaard* udlægsskøde på ejendommen. Han er født 1903 i Sinding og er ugift. Hans søster Petrea Majgaard, født 1907, er husbestyrerinde for ham. Efter søsterens død sælger Christian Majgaard i 1983 ejendommen til *Kaj Ramskov*, født 1949 i Odense og gift med Annelise Birgit Christiansen, født 1953 i Skave. Parret får datteren Julie i 1987.

Vester Nybo

I 1939 udstykker Kristian Eyby Andersen i Øster Nybo en parcel til sønnen *Ejnar Munkgaard Andersen*, født 1909. Sammen med broderen Marius opfører han ejendommen og driver den indtil 1946.

Så sælger han stedet til *Viggo Hornshøj Jensen*, som flytter hertil fra Over Uglkær. Han driver ejendommen indtil 1949. Så flytter han til Naur og sælger ejendommen til *Lars Larsen*. Han er født 1893 i Døes i Måbjerg sogn og kaldes derfor Lars Døes. Han er ungkarl og driver ejendommen med sin søster som husbestyrerinde. Hun hedder *Petrea Larsen* og er født i 1899 i Døes i Måbjerg. Efter broderens død bor Petrea Døes alene i ejendommen indtil 1987. Så flytter hun til Holstebro og sælger Vester Nybo til *Vilby Hove*, født 1945 på Fyn og gift med Lisbeth Madsen, født 1947 i Bedsted sogn i Thy. Parret har børnene Anita, født 1976, og Susan, født 1979.

Sønder Nybo

I den gårdpart, der senere bliver til Sønder Nybo, bor i 1664 *Knud Pedersen*. Hans kones navn kendes ikke, men af børn har han Jens, født o. 1663, Peder i 1677 og Karen i 1679.

Knud Pedersen Nybo dør i 1684 og efterfølges af *Jens Nielsen*, som er gift med Anne Pedersdatter. Hun dør i 1714 og han i 1723, henholdsvis 76 og 81 år gamle. Det ses ikke, at de har haft børn i ægteskabet.

Fæstet er i 1705 overtaget af *Laurids Nybo*, som gifter sig med den forrige fæsters datter Karen Knudsdatter. De får børnene Ane i 1706, Kirsten i 1707, Anne i 1709, Knud i 1712, to børn i 1713 og 1715, hvis navne præsten har glemt at anføre i kirkebogen, samt sønnen Poul i 1719.

Engang i 1730'erne gifter datteren Kirsten Larsdatter sig med *Christen Pedersen* fra Holstebro, som bliver den næste fæster. De får børnene Karen i 1735, Niels i 1736, Ingeborg i 1737, Maren i 1742, Laurids i 1745 og Poul i 1751. Christen Pedersen dør i 1755, 64 år gammel, og fæstet overtages af *Poul Madsen*, født 1704 som søn af Mads Andersen i Gertrudbæk. Han er gift første gang med Ingeborg Christensdatter, som dør 82 år gammel i 1765. Samme år gifter han sig med Maren Jørgensdatter, født 1725 som datter af Jørgen Christensen Halgaard. De får børnene Ingeborg i 1767 og Maren i 1768.

Da Poul Madsen dør i 1774, gifter Maren Jørgensdatter sig med *Kjeld Jensen*, født 1739 som søn af Jens Kjeldsen i Høvids formentlig. Efter Maren Jørgensdatters død i 1785 fortsætter kædeægteskaberne: Enkemanden Kjeld Jensen gifter sig med Karen Andersdatter, født 1751 som datter af Anders Pedersen Brejnholt, senere Tvislund. Med i ægteskabet bringer hun datteren Anna Clausdatter, hvis far er Claus Nielsen Yllebjerg. I ægteskabet med Kjeld Jensen får hun Jens i 1786 og Anders i 1787.

Efter Kjeld Jensens død i år 1800 gifter Karen Andersdatter sig med *Niels Olesen* fra Sevel. Han køber gården til ejendom i 1804 for 1150 rigsdaler - det samme som Peder Olufsen i den anden Nybogård gav for sin gård - og driver den indtil 1825. Så sælger han gården og flytter i et aftægts-hus på Nybo jorder. Her dør Karen Andersdatter

i 1826, og Niels Olesen gifter sig 66 år gammel med Eva Lauridsdatter, der er 34 år og stammer fra Borbjerg.

Sønder Nybo bliver købt af *Jacob Christensen*, født 1798 i Måbjerg. Han gifter sig med Johanne Christensdatter, født 1790 i Borbjerg. De får fire børn: Kjeld i 1826, Christen i 1828, Peder Christian i 1832 og Edele Cathrine i 1834.

Efter Jacob Christensens død i 1838 - han blev kun 40 år - driver enken gården ved sønnernes hjælp, indtil den i 1859 bliver delt, således at sønnen Christen får lodden øst for gården, hvor han opfører ejendommen Øster Nybo, mens sønnen Peder Christian nogle år senere overtager Sønder Nybo.

Peder Christian Jacobsen, kaldet Christian Nybo, gifter sig i 1864 med Karen Kirstine Pedersen, født 1837 som datter af Maren Madsdatter Venø i Uhrlundhus og udlagt barnefader Peder Pedersen. De får datteren Johanne i 1865. Efter hustruens død gifter Christian Nybo sig med Kirstine Frandsdatter, født 1846 som datter af Frands Christensen i Nørre Halgård. De får 11 børn: Karen Kirstine i 1872, Jacob i 1873, Karoline Johanne i 1874, Frands i 1876, Christen i 1877, Anton i 1878, Johanne i 1880, Thorvald i 1881, Thora i 1882, Elsetine i 1883 og Jens Christian i 1886.

Sønnen *Frands Jacobsen* overtager gården i 1901. Han gifter sig med Lene Nielsen Fugl, født 1881 i Nr. Felding. Parret får børnene Kristian i 1907, Niels Kristian i 1908, Thorvald i 1909, Kjersten i 1911, Katy i 1912, Kirstine i 1913, Børge i 1916, Henry i 1919 og Herdis i 1924.

I 1923 flytter Frands Nybo Jacobsen til Feldborg ved Haderup og sælger Sønder Nybo til *Christian Frøjk*, født 1866 i Måbjerg og gift med Dorte Pedersen fra Idom. De flytter hertil i 1929. De har børnene Christian, Marinus, Mette Marie, Karl Viggo, Jens Theodor og Kirstine, alle født i Vester Burlund i Idom.

Sønnen *Karl Viggo Frøjk* overtager gården i 1939. Han er født i 1907 og gifter sig med Anna Gjedbo Nielsen, født 1916 som datter af Lauge

Nielsen i St. Gedbo. De får børnene Gudrun i 1940, Signe i 1942, Niels i 1944 og Dagmar i 1950.

I 1974 flytter Karl Viggo Frøjk til Holstebro og sælger Sønder Nybo til *Poul Skodborggaard*, født 1935 i Gudum, og hustru *Sonja Enghoved Østergaard*, født 1942 i Borbjerg. Parret har børnene Anne-marie, født 1973, og Marianne i 1975.

Øster Nybo

Gården er opført af *Christen Jacobsen* fra Sønder Nybo, som i 1859 af sin mor får overdraget den jord, der ligger øst for Sønder Nybo. Christen Jacobsens gård lå længere tilbage på marken end den nuværende Øster Nybo-gård, som er opført nærmere ved landevejen efter en brand.

Christen Jacobsen gifter sig med Inger Kirstine Kristensen fra Nr. Felding, og de får børnene Jacob i 1859, Christen i 1860, Jens i 1862, Peter Vilhelm i 1864, Mads i 1866, Inger Johanne i 1868, Ingeborg i 1871, Johanne Marie i 1872, Martine i 1874.

Efter Christen Jacobsens død i 1887 bestyres gården af *Laurids Sørensen* fra Nr. Felding, og i 1894 bliver gården købt af *Peder Andersen Brejnholt*, født 1869 som søn af Anders Jensen Brejnholt. Han gifter sig med Inger Iversen, født 1873 som datter af Niels Iversen i Smedegård. Parret får børnene Andrea Johanne i 1894 og Mette Nielsen i 1897.

Peder Andersen Brejnholt driver gården indtil 1920. Så sælger han den til *Kristian Eyby Andersen*, født 1876 i Snebjerg og gift med Abalone Iversen, født 1879 i Gjellerup. De flytter hertil med børnene Laurids, Marius, Ejnar, Aage, Arnold og Jens Iver.

Sønnen *Aage Munkgaard Andersen*, født 1912 i Snebjerg overtager gården i 1949. Han gifter sig i 1957 med Johanne Christensen Thuen, født 1913 i Uggerby. De får i 1958 sønnen *Kristian Eyby Andersen*, som i 1986 overtager Øster Nybo. Han er gift med Janni Krull Jensen, født 1962 på Askø ved Lolland. De får datteren Katja i 1985.

Fra Brohuset har man ikke alene en smuk udsigt over engen og Vegen Å, men også huset selv tager sig smukt ud ved Munkbrovej - ikke mindst ved vintertide.

Brohuset

Brohuset nævnes første gang i 1765, da *Thomas Knudsen* i Brohuset bliver trolovet med *Anne Jacobsdatter* fra Idom. Hendes far *Jacob Christensen* dør i 1767 som aftægtsmand i Brohuset, så det er muligt, at han har været bromand før *Thomas Knudsen*.

I 1775 dør *Anne Jacobsdatter*, 49 år gammel, og *Thomas Bromand* dør i 1779, 50 år gammel. Han blev så forbrændt, da der gik ild i hans hus, at han døde et par dage efter branden, skriver præsten i kirkebogen.

Som nævnt var *Thomas Knudsen* enkemand efter *Anne Jacobsdatter*, men noget tyder på, at

han var gift igen, for året efter hans død gifter en enke i Brohuset, *Sidsel Christensdatter*, sig med *Bertel Pedersen* fra Sir. Efter *Sidsel Christensdatters* død i 1798 gifter han sig med *Ane Nielsdatter* fra Kaas. Da hun bliver enke i 1810, gifter hun sig med *Jens Jensen* fra Vium sogn. *Ane Nielsdatter* dør 80 år gammel i 1831. *Jens Jensen* går på aftægt og ind i Brohuset flytter *Johannes Andersen*, født 1799 i Sønder Nissum. Han gifter sig med *Ane Pedersdatter*, født 1808 i Mejdal som datter af *Peder Pedersen Mejdahl*. De får børnene *Peder* i 1831 og *Ane Katrine* i 1833. *Johannes Andersen* ernærer sig som husmand og smed, og i 1834 flytter familien til Mejrup og sælger Brohuset til tækkemand *Jens Andersen* fra Mejrup.

Han er gift med Ane Jacobsdatter fra Resen. Hun dør i 1836 og samme år gifter han sig med Ane Malene Pedersdatter fra Vind. I 1847 dør Jens Andersen af tæring, 59 år, og enken sælger huset til *Christen Nielsen*, født 1805 i Vinding. Han gifter sig med Kirstine Jespersdatter, født 1816 i Sinding som datter af Jesper Pallesen i Lindballehus. De får sønnen Niels Andreas i 1855.

I 1875 dør Christen Nielsen, og fire år senere sælger enken Brohuset til *Christen Eskildsen Skovbæk*, der flytter hertil fra Spangsmosehus med hustru og børn.

I 1880 dør Christen Eskildsen. Enken bor i Brohus indtil 1897. Så flytter *Mikkel Jensen Kobberup* ind. Han har tidligere ejet Lille Skautrup, som han mageskifter med en ejendom i Ryde. Nu vender han tilbage til Tvis og bor i Brohus indtil 1909. Så sælger han til *Niels Nikolai Vilhelm Sørensen*, som året efter sælger til *Knud Knudsen*.

Knud Knudsen er født i 1875 i Ejsing og gift med Cicilie Jensine Jensen, født 1874 i Viborg. De får børnene Markus Johannes i 1897, Victor Charles i 1900, Gustav Alexander i 1901, Aage Valdemar i 1903, Olga Dagmar i 1904, Ejnar Richard i 1906, Axel Georg i 1908, Olav Tage i 1910, Gunnar Børge i 1912 og Mary Edith i 1914.

I 1937 overtager sønnen *Olav Tage Knudsen* ejendommen. Han gifter sig med Petra Marie Lauridsen, født 1915 i Nr. Felding. De får børnene Elly i 1938 og Inga i 1945.

I 1957 sælger han ejendommen til *Hans Bækgaard*, efter at han forinden har solgt engen fra til Tage Priess i Glyngøre, der opretter Munkbro dambrug, der senere bliver solgt til Kristen Østergaard i Nr. Felding.

Hans Bækgaard sælger i 1958 Brohus videre til *Jens Christian Jensen*, født 1937 i Sir og gift med

Renate Schomacher, født 1940 i Læk i Sydslesvig. De får børnene Bent i 1959 og Keld i 1962. I 1963 sælger han Brohus til *Aage Holmer*, født i Ringe på Fyn og gift med Gudrun Poulsen, født 1924 i Thise i Salling. Parret har børnene Lene, født 1957 og Per, født 1960.

I 1968 sælger de Brohus til *Henning Kobberø Hansen*, født 1930 i Tved ved Thisted, og gift med Lone Stender, født 1943 i København. De har børnene Steen, født 1955, Anette i 1965, Henrik i 1969, Susse i 1977 og Ole i 1978.

I 1986 sælger han huset til *Villy Sivebæk Jensen*, født 1940 i Herning og gift med Gunvor Haunstrup Pedersen, født 1944 i Herning. Parret har børnene Finn, født 1969, og Helle i 1973.

Nybo-lejren

I 1966 køber KFUK-spejderne 3. division Holstebro en lejrgrund på 4 tønder land af Karl Viggo Frøjk i Sønder Nybo. Grunden ligger nær ved Vegen Å og bliver i 1977 udvidet ved køb af yderligere 4 tønder land. På grunden opfører spejderne en lejrbygning, bestående af to huse forbundet ved en mellemgang. Den har plads til 48 personer og rummer sovesale, pejsestue, køkken og lederrum.

FDF/FPF

I begyndelsen af 1980'erne stiller Holstebro kommune en grund på 400 kvadratmeter på Sdr. Nybovej til rådighed for FDF/FPF-kredsen på Nørreland i Holstebro. Grunden ligger på Gl. Skovlunds jorder, og kredsen opfører en lejrbygning med samlingsal, sovehytter, køkken samt lederværelser. Lejrbygningen, som har plads til 32 personer plus ledere, indvies i 1987.

MUNKBRO

Munkbrovej, der forbinder Herningvej med Sørvadvej i Nørre Felding, er en del af den gamle præstevej mellem Nørre Felding kirke og præstegård og Tvis gamle kirke nede i klosterdalen. To steder passerer denne vej et vandløb: Ved Halgård Bæk og ved Vegem Å, som danner sognegrænse til Nørre Felding. Navnet Munkbro kunne tyde på, at der allerede i den katolske tid var opført en bro her ved Vegem Å.

Ejendommen Munkbro nævnes første gang i 1664. Fæsteren hedder *Christen Olufsen*, men i 1677 er han blevet efterfulgt af *Anders Jensen*, formentlig en søn af Jens Christensen i Mejdal. Han er gift med Karen Jensdatter, og de får børnene Jens o. 1666, Anne o. 1674, Mette og Else før 1677, Christian i 1679 og Maren i 1681.

Det er sønnen *Jens Andersen*, der overtager fæstet efter faderen. Han er ifølge kirkebogen 100 år, da han dør i 1766. I 1697 gifter han sig med Anne Christensdatter, og de får børnene Christen i 1698, Anders i 1701, Peder i 1703, Søren i 1706, Niels i 1709 og Else i 1711.

Igen er det en søn, der overtager fæstet, nemlig *Søren Jensen*. Han er gift første gang med Anne Jensdatter, født 1695 i Nørre Felding. De får børnene Anne i 1734, Jens i 1736, Karen o. 1742. Anne Jensdatter dør i 1768, og Søren Jensen gifter sig med Else Thomasdatter fra Tyrgård i Vinding sogn. De får børnene Anne i 1770 og igen en Anne i 1771.

Da Søren Jensen dør i 1775, gifter enken sig med *Anders Nielsen*, født 1749 i Hundkær i Vinding. De får børnene Søren i 1776, Niels i 1779 og Kirsten i 1780. Moderen Else Thomasdatter dør i 1783 kun 39 år gammel, og Anders Nielsen gifter sig med Karen Christensdatter fra Hessel i

Mejrup. De får børnene Else i 1785, igen en Else i 1786, Kirsten i 1788, igen en Kirsten i 1790, tvillingerne Peder og Christen i 1792, Christiane i 1796, Christen i 1797, Anne Marie i 1799, Mari-
anne i 1801 og Peder i 1803.

Anders Nielsen køber Munkbro til selveje for 510 rigsdaler og 250 rigsdaler for tienden. I 1813 dør Anders Nielsen Munkbro, 63 år gammel. »Han har tvende gange været gift i 40 år og avlet i alt 15 børn«, oplyser præsten i kirkebogen. Ejendommen overtages nu af sønnen *Christen Andersen*, som gifter sig med Ane Johanne Thuesdatter, født 1793 i Torsted sogn. De får børnene Anders i 1833, Ane Cathrine i 1834 og Ane Male-
ne i 1837.

Christen Andersen dør i 1844, 47 år gammel, og enken sælger i 1848 Munkbro til *Thomas Nielsen Tolstrup*, der flytter hertil fra Haurtoft med sin familie. I Munkbro får de yderligere børnene Niels i 1848, Søren i 1851, Jens Andreas i 1854, Ane Cathrine Marentine i 1858 og igen en Jens Andreas i 1861.

I 1878 skøder Thomas Nielsen gården til sønnen *Søren Thomsen*, som gifter sig med Kirsten Marie Nielsen, født 1861 i Asp. De får børnene Ane Marie i 1886 og Peder i 1888. I 1890 sælger han gården til broderen *Jens Andreas Thomsen*, som gifter sig med Else Marie Eskildsen, født 1866 som datter af Christen Eskildsen i Spangsmose. De får børnene Anna i 1893, Thora i 1896, Alfred i 1900, Ketty i 1903, Magda Kirstine i 1906.

I 1912 køber *Gravers Offersen* Munkbro. Han gifter sig med Else Christensen Aen, og de får i 1915 datteren Else. I 1915 sælger han Munkbro til *Peter Nielsen Andersen*, der i 1917 sælger den til *Niels Ørgaard Nielsen*, født 1886 og gift med Ane

Gården Munkbro, som har givet navn til et helt ejerlav i Tvis og et parcelhuskvarter i Nr. Felding, er her fotograferet i 1984. En lang markvej kranset af træer fører op til gården.

Katrine Jensen, født 1890 som datter af Jens Jensen i Sønder Morre. De flytter hertil med børnene Carlo, Elly, Richardt, Ebba og Børge. I Munkbro får de endvidere Asta i 1918, Edel i 1919, Rudolf i 1920, Ragna i 1922, Johannes i 1924 og Gerhard i 1926.

I 1926 sælger han gården til *Jens Christian Jepsen*, og fra 1927 til 1931 ejes Munkbro af *Simon Kristensen Linde*, gift med Ane Margrethe Nielsen. I 1932 må kreditforeningen overtage gården, og i 1934 får *Niels Julius Nielsen* udlægsskøde på den. Han er født i 1890 i Sahl ved Bjerringbro og gift med Marie Hartvig, født 1888 i Tange. Parret har børnene Esther, født 1913, Edith i 1917, Peder i 1920 og Svend Aage i 1923.

I 1941 bliver gården købt af *Kristen Dueholm*, som i 1944 sælger den til *Tage Frølund*, født 1914 i

Snejbjerg. Han er ungkarl og driver gården til sin død i 1983. Arvingerne sælger gården til *Laurids Søndergaard*, født 1954 på Thyholm, gift med Birthe Iversen, født 1957 i Bøvling. Parret har børnene Elsebeth, født 1978, Anne Marie i 1983 og Marianne i 1986.

Jægersborg

Oprindeligt hed ejendommen Kuruphus. Her bor omkring 1830 en fæstehusmand, som kaldes *Jørgen Kurup*. Han ansøger sognerådet om fattighjælp. Det får han mod at sognet overtager hans hus. I 1843 sælger fattigvæsenet dette hus til *Jørgen Nielsen Uhrenfeldt*, gift med Anne Nielsdatter. De får i 1843 Anne Cecilie og i 1845 Niels.

Også Jørgen Uhrenfeldt anmoder om fattighjælp, og igen tilfalder huset sognets fattighjælpskasse, som i 1847 udlejer det til *Christen Nielsen Bro*, født 1817 som søn af Niels Andersen i Stenbrohus. Han er gift udensojns med Mette Kirstine Jensdatter fra Torsted. De flytter til Tvis fra Hee sogn med børnene Ane Marie og Nielsine og får i Kuruphus Kirsten i 1847. Samme år flytter han til den ejendom på Munkbro mark, som bliver til Neder Munkbro, og som ny fæster i Kuruphus kommer *Niels Christian Pedersen*, født 1810 i Nr. Felding og gift med Mette Marie Jeppesdatter, født 1821 i Vejrum. Huset kaldes nu for Bækagerhus, og her får de børnene Karen i 1852 og Petrine i 1854. Mette Marie Jeppesdatter bor som enke i Kuruphus endnu i 1890, men i 1895 bliver huset udlejet til *Bertel Pedersen*, født 1863 i Nr. Felding og gift med Ane Marie Hesselund, født 1859 i Haderup. De har 13 børn, hvoraf de to yngste er født i Tvis: Bertel Thorvald i 1896 og Ane Marie i 1899.

Bertel Pedersen køber i 1908 Neder Munkbro, og Bækagerhus, som ejes af kommunen, bliver solgt til *Ole Christian Pedersen*, som har det indtil 1918. Så får *Niels Madsen* udlægsskøde på det, og han sælger det året efter til *Jens Peder Poul Kristensen*, født 1889 i Haderup og gift med Maren Katrine Jensen, født 1890 i Haderup. De flytter til Tvis med børnene Petrea, Jens Christian, Jensine, Martin, Kristine og Peder. I Tvis får de yderligere Maren Katrine i 1920, Kristen i 1921, Anine i 1923, Krista i 1924, Rosa i 1926, Dusenius i 1927, Laura i 1928 og Tage i 1931.

I 1932 dør Jens Peder Kristensen, og ejendommen, der nu hedder Jægersborg, bliver solgt til *Thomas Bjerregaard Poulsen*, født 1913 i Nr. Felding. Han gifter sig i 1938 med Esther Hartvig Nielsen, født 1914 i Tange. De får børnene Jenny i 1939, Tove i 1943 og Niels Peter i 1949. Parret driver ejendommen i 25 år og sælger den i 1963 til *Erik Colstrup*, Holstebro, som i 1965 sælger den til *Troels Grymer*, født 1923 i Galten ved År-

hus og gift med Luisa Fernanda Garcia Sanchez, født 1950 i Punta Gorda, Spanien. Troels Grymer har tilplantet ejendommens jorder med nåletræer.

Neder Munkbro

Syd for gården Munkbro opstår omkring 1838 et fæstehus, som bebos af *Niels Christensen*, gift med Ane Marie Andersdatter. I 1843 overtages fæstet af *Carl Harder* fra Rindum sogn. Han gifter sig med Maren Sylvesterdatter fra Stadil og de får børnene Niels Christian i 1844 og Margrethe i 1846. Året efter flytter de til Stadil, og stedet overtages af *Christen Nielsen Bro*, der hidtil har boet i naboejendommen Kuruphus. I Neder Munkbro får de yderligere børnene Niels Peder Christian i 1849, Else Cathrine i 1852, Jens i 1854 og Jens Peder Edvard i 1858.

I 1865 flytter han til Majgård mark, og Neder Munkbro sælges til *Johannes Nielsen*, født 1831 i Måbjerg og gift med Ane Jepsen, født 1830 i Nørre Nissum. De får børnene Karen i 1866 og Nielsine i 1868. I 1894 sælger han huset til *Christen Dahl Christensen*, gift med Ane Marie Kristensen. De får sønnen Rasmus i 1895. Samme år sælger han stedet til *Mads Borg Christensen*, gift med Oline Olsen. De får sønnen Jens Rudolf i 1898.

Stedet kaldes Sønder Munkbro og betegnes som en gård, da skrædder *Laurids Christian Pedersen* i 1900 køber den. Han er født i 1848 i Husby og gift med Juliane Christensen, født 1856 i Madum. De får i alt 12 børn, hvoraf i Tvis sogn er født Iversine Marentine i 1896, Kristine Marie i 1900 og Alfred Dusinius i 1903. I 1908 sælger han til *Bertel Pedersen* fra Kuruphus, som har den indtil 1913, da han sælger til *Johan Martin Pedersen*, født 1884 i Bording. Han gifter sig samme år med Ellen Marie Pedersen, født 1887 i Mejrup. De får børnene Kamilla Christine i 1914, Erna Mary i 1915 og Bernhard Sigvald i 1916.

I 1918 får *Niels Peder Pedersen* skøde på Neder

Neder Munkbro fra havesiden omkring 1939. Det kniber lidt med de lige linier i tagryggen.

Munkbro. Han er gift med Ane Kirstine Nielsen, og de får børnene Ottine i 1919 og Charles i 1921.

I 1922 sælger han til *Søren Jørgen Knudsen Sand*, som tilkøber en parcel fra Munkbro og her opfører ejendommen Højgaard. Søren Jørgen Knudsen Sand er født i 1898 i Sdr. Nisum og gifter sig med Louise Antonette Petersen, født 1899 i Snejbjerg. De får børnene Anna Cathrine i 1924 og Peter i 1925.

I 1927 bliver Neder Munkbro overtaget af tømmerhandler *Anders Andersen*, der sælger den til *Jens Peder Poulsen*, som flytter hertil med sin familie. Han har tidligere ejet Aagård og Øster Høvids og en tid været bestyrer på Gl. Lindholt.

Jens Peder Poulsen driver Neder Munkbro indtil 1954. Så overtages den af sønnen *Ejnar Jørgen Bjerregaard Poulsen*, født 1915 i Nr. Felding. Han sælger den i 1956 til *Sigurd Møller Sørensen*.

I 1966 køber *Hans Gunner Jensen* Neder Munkbro. Han har tidligere ejet Føniksminde og bor nu på Viborgvej. Han driver ejendommen Neder Munkbro, men har lejet beboelsen på gården ud.

I 1980 køber *Erik Christensen* Neder Munkbro. Han er født i 1952 i Vinding og gifter sig med Else Marie Grønbæk, født 1958 som datter af Henry Grønbæk i Nørre Skautrup. Parret får børnene Malene i 1984 og Dennis i 1986.

Fredens hvile

Jorden bliver udstykket i 1913 fra Munkbro og købt af *Søren Nielsen Tranemose*, som hidtil har været forstander på afvænningshjemmet Godthåb. Forgæves forsøger han at få stedet anerkendt som statshusmandsbrug, men sælger det i 1914 til *Peder Madsen*, født 1858 i Lejrskov sogn og gift med Mette Marie Røddinglund Jensen, født 1876 i Vinding. Efter ankomsten til Tvis får de Ejnar Thorvald i 1915, Henry Alfred i 1917 og igen en Henry Alfred i 1919. I 1927 sælger de ejendommen til sønnen *Jens Marinus Madsen*, født 1906 i Vildberg. Han er ungkarl og driver den indtil 1933. Så mageskifter han med *Niels Peder Kjeldsen*, som flytter hertil fra Blaaahøj.

Han er født i 1899 i Naur og gift med Ane Marie Kirkeby Andersen, født 1899 i Idom. De får børnene Svend Erik i 1924, Hanne Kirstine i 1933 og Edith Dorthea i 1936.

I 1946 sælger han Fredens hvile til *Jens Peder Larsen*, født 1914 i Vildbjerg og gift med Karoline Damgaard, født 1913 i Aulum. De flytter hertil med børnene Bent Aage, født 1940, Mariane i 1942, Peder Flemming i 1946 og får yderligere Kaj Ove i 1952.

Højgård

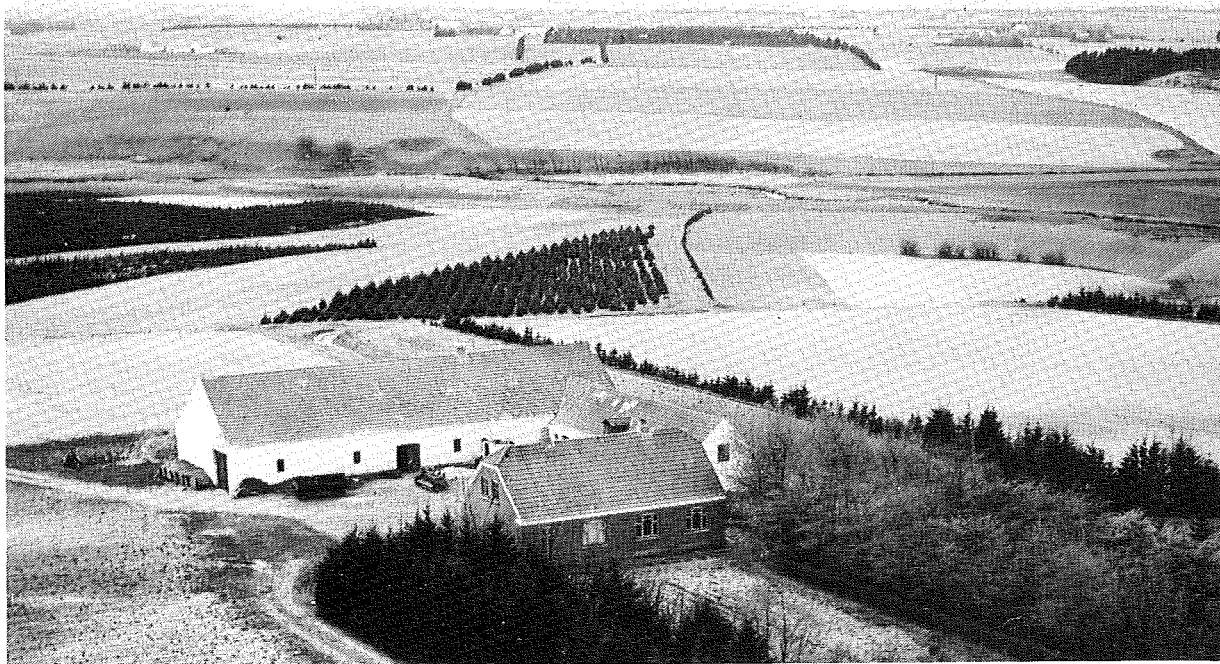
Søren Jørgen Knudsen Sand, som i 1922 køber Neder Munkbro, køber yderligere en parcel fra Munkbro og opfører her ejendommen Højgård. I 1927 må han gå fra begge gårde, og Højgård bliver overtaget af *Anders Andersen*, der sælger den til *Kornelius Jensen*, født 1903 i Vejrum. Han er plejebarn af Anders Risom Andersen i Meldtoft ved Tusholt, og han gifter sig i 1929 med Kathrine Risum, født 1900 i Aulum. De får børnene Kristine i 1930 og Else Johanne i 1931. Også Anders

---

Ejendommene i Smedegård, Halgård, Nybo, Munkbro og Skautrup ejerlav ligger i dag stort set samme sted som i 1916, men læg mærke til, hvorledes mange veje i sognet er lagt om inden for de sidste 70 år.

Udsnit af Generalstabens topografiske afdelings målebordsblad 1: 20 000, Nørre Felding (målt 1872-73, rettet 1916).

Højgård er ikke nogen gammel gård. Den er opført i begyndelsen af 1920'erne, højt beliggende med udsigt over Vegen Å og Nr. Felding, med den tybe stuehus, som var så moderne dengang. Dette billede er fra slutningen af 1950'erne.

Risom Andersen og hans familie bor på Højgård i denne periode.

I 1931 dør Kornelius Jensen, kun 28 år gammel, og i 1933 får *Martin Pedersen* skøde på Højgård, som han videresælger til *Iver Nybo Iversen*.

I 1947 handles ejendommen tre gange inden for samme år: *Niels Rasmussen* til *Hans Jørgen Pedersen* til *Johannes Christian Laursen*, der i 1949 sælger til *Peder Christian Mortensen*. Igen kommer ejendommen i vanskeligheder, og i 1950 får to ejendomshandlere skøde på gården, som de i 1951 sælger til *Gunnar Amstrup*.

Gunnar Amstrup er født i 1910 i Måbjerg. Han gifter sig med Signe Kristensen, født 1932 i Vinding. De får børnene Jesper i 1954, Kristine i 1955, Astrid i 1956, Peter i 1958, Steen i 1959 og Iris i 1964.

I 1982 bliver Højgård solgt til *Peter Hyldahl*,

født 1938 i Kisserup og gift med Inge-Lise Christensen, født 1942 i Valsø. Parret flytter hertil med børnene Niels Peter, født 1969, Lars Peter i 1970, Jens Peter i 1973 og Klaus Peter i 1976.

Kibæk

Vejen hedder Kidbækvej, men gården hedder Kibæk uden d, og det er den rigtige stavemåde. Gården ligger for enden af en smal dal, der støder ud til Vegen Å og som har været leje for en nu udtørret bæk. Forstavelsen har formentlig noget at gøre med 'at kippe', som betyder 'at vimse, hoppe, gøre raske bevægelser', og det kan tænkes, at det er den indtørrede bæk, som har teet sig sådan.

Kibæk nævnes første gang i 1633 som et boel.

Her bor *Søren Smed*, som dør i 1679, 76 år gammel. Herefter flytter et nygift par ind i Kiöbech boel, som stedet nu kaldes. Det er *Peder Nielsen*, gift med Maren Michelsdatter. Om nogen af dem har været gift før, vides ikke. De er henholdsvis 35 og 44 år gamle, og ægteskabet er tilsyneladende barnløst. Men Peder og Maren Kibeck må have været velanskrevne, for det er bemærkelsesværdigt så ofte de optræder som faddere ved andre familiers barnedåb i denne periode. Peder Nielsen Kibeck dør i 1715 og Maren Kibeck i 1720, 71 og 85 år gamle.

Næste beboer er *Anders Hansen*, hvis oprindelse heller ikke kan fastslås. Han gifter sig med den 17-årige Maren Madsdatter, født 1698 som datter af Mads Andersen i Gertrudbæk. De får børnene Søren i 1716, Hans i 1720 og Mads i 1723, samt unævnte børn i 1729, 1731 og 1732. Tilsyneladende bor også Anders Hansens søstre i Kibæk indtil deres giftermål: Karen Hansdatter, der bliver gift med Niels Soels, og Anne Hansdatter, der bliver gift med Jørgen Jensen Stokvad. En tredje søster hedder Johanne Hansdatter. Hun dør 14 år gammel i 1721.

Omkring 1733 dør Anders Hansen, og enken gifter sig med *Jens Andersen*. Det ses ikke, at der har været børn i dette ægteskab. Jens Andersen og Maren Madsdatter dør begge i 1767, 55 og 69 år gamle.

Fæstet er nu overtaget af hendes søn fra første ægteskab *Søren Andersen*, som gifter sig med Maren Mogensdatter, født o. 1712 udensogns. De får børnene Anne og Anders o. 1745, Mogens o. 1747, Kirsten o. 1748, Mette i 1748, Hans i 1751, Jens i 1754, igen en Jens i 1757 og Dorte Marie i 1760.

Igen er det den ældste søn, der overtager stedet: *Anders Sørensen*. Han dør 48 år gammel i 1794 »i sit fjerde ægteskab« skrives præsten i kirkebogen. Første gang er han gift med Mette Thomasdatter, datter af Thomas Thyrgaard i Vinding. Hun dør 36 år gammel i barselsseng ef-

ter at være nedkommet med to dødfødte tvillingpiger. Så gifter Anders Sørensen sig med Karen Jørgensdatter fra Stokvad, datter af Jørgen Jensen Stokvad. Hun dør 41 år gammel i 1787 efter at have født børnene Søren i 1780, Jørgen i 1781 og Mette Marie i 1784. Anders Sørensens tredje kone er ikke fundet, men hans fjerde kone er Kirsten Christensdatter, født o. 1758.

Anders Sørensen dør i 1794, og enken gifter sig med *Peder Christensen*, født 1757 som søn af Christen Pedersen i Stokvad. Han er enkemand. Hans første kone, hvis navn ikke er fundet, dør i barselsseng i 1794; hun er 45 år. Peder Christensen og Kirsten Christensdatter får tilsyneladende ingen børn i ægteskabet.

I 1804 køber Peder Christensen Kibæk til ejendom for 800 rigsdaler og 275 rigsdaler for kirke-tienden, og i 1824 sælges Kibæk til *Carl Christian Eiler*, som er gift med Appelone Cathrine Larsdatter. Parret kommer hertil fra Holt i Aulum og får i 1825 datteren Trine. Samme år dør hustruen, og Carl Christian Eiler gifter sig med Karen Pedersdatter, med hvem han får Peder i 1826, Appelone Cathrine i 1828 og Ane Marie i 1831.

I 1832 sælger han Kibæk til *Niels Dynesen*, gift med Maren Jepsdatter. De kommer hertil fra Nøvling med børnene Jep, Peder, Dynes, Kirsten Marie, Jens og Peder Christian. I Kibæk får de yderligere Jens Christian i 1833.

Datteren Kirsten Marie Nielsdatter, født 1827, gifter sig med *Jens Bekgaard Jensen*, og de overtager gården. Jens Bekgaard er født i 1818 i Nøvling, og parret får børnene Jens Christian i 1852, Nielsine Marie i 1854, Jens i 1856, Niels i 1859, Mette Marie i 1862 og Niels Marinus i 1866.

Da forældrene går på aftægt overtages gården af sønnen *Jens Jensen*, som gifter sig med Karen Margrethe Hansen. De får børnene Jens Marinus i 1892 og Niels Peder i 1893. I 1895 bliver Kibæk overtaget af købmand *Jeppe Schou* og *Niels Bertelsen* i Holstebro, som i de følgende år driver den ved skiftende bestyrere: *Jens Peder Pedersen*,

gift med Karen Bertelsen, er en tid bestyrer i Kibæk. De får børnene Elvine Kathrine i 1898 og Thora Dusine i 1900. I 1906 er der kommet en ny bestyrer. Det er *Jens Christian Nielsen*, gift med Mine Marie Pedersen. De er flyttet hertil med børnene Ane Marie, født 1888, Jens i 1892, Laurits Andreas i 1901 og Johan Christian i 1902.

Jens Christian Nielsen køber gården i 1911 og sælger den i 1916 til *Frederik Christian Jensen Quistgaard*, der året efter sælger til *Sørensen* og *Staugaard*, der sælger til *Christian Pedersen*, der sælger til *Christen Søgaard Jensen*. Han sælger i 1924 til *Poul Christian Andersen*, der sælger til *Christian Stougaard*, der sælger til *Laurits Ole Lauritsen*. - Otte gange skifter Kibæk ejer på ti år.

Laurits Ole Lauritsen er født i 1897 i Vinderup og gift med Anne Marie Sørensen, født 1893 i Asp. Parret kommer hertil fra Gullestrup. De får børnene Ruth i 1928 og Johannes. Foruden at drive landbrug kører Laurits Lauritsen en mælkerute til Tvis mejeri. I 1938 sælger han Kibæk til *Ole Nielsen Pedersen*, født 1883 i Outrup sogn og gift med Ane Kathrine Nielsen, født 1884 i Dejbjerg. De flytter hertil med datteren Gerda, født 1920. I 1945 sælger han Kibæk til *Elias Christian Hansen Skytte*, født 1919 i Mejrup og gift med Dagny Madsen, født 1923 i Holstebro. Parret får børnene Inger i 1946, Svend Erik i 1949, Henning i 1953, Margrethe i 1954 og Arne i 1962.

I 1971 sælger han gården til *Peder Stausholm Pedersen* i Stentoft, som i 1975 sælger såvel Gl. Kibæk som Stentoft til *Niels Kristian Poulsen*, født 1929 i Borbjerg, og hustru Aase Sougaard, født 1930 i Haderup. Parret har opført nyt stuehus på ejendommen, som drives sammen med Stentoft.

Ny Kibæk

Jorden er udstykket fra Kibæk i 1886 af Jens Bekgaard Jensen til sønnen *Jens Christian Jensen*, født 1852, da han gifter sig med Ane Marie Bertelsen, født 1858 som datter af Bertel Larsen i

Sønderhus. De får børnene Marie Kirstine i 1888 og Bertha Marianne i 1891.

I 1896 bliver Ny Kibæk købt af *Niels Peder Christensen*, der mageskifter med Jens Christian Jensen og flytter hertil fra Sønderbak på Smedegård mark med hustru og datter.

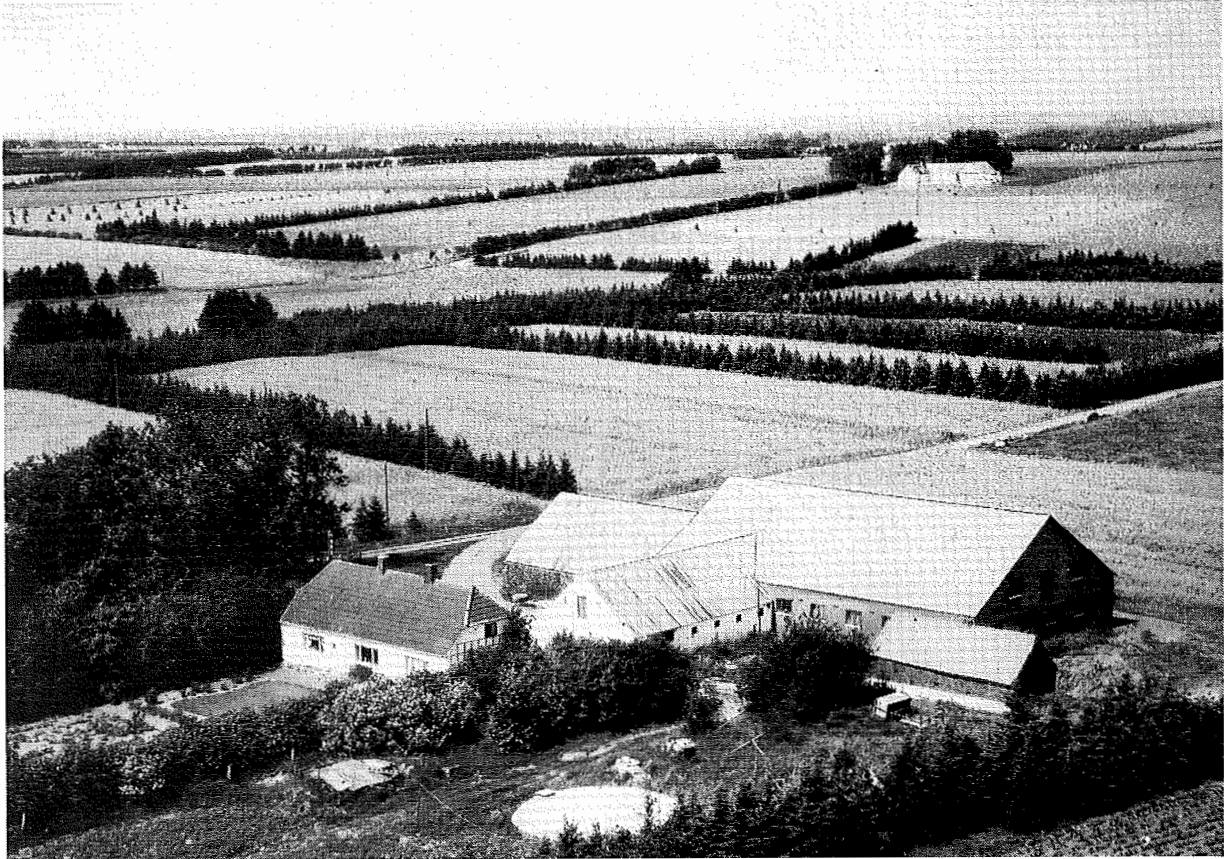
Jens Christian Andersen køber Ny Kibæk i 1901 og flytter hertil fra Løghøj med hustru og datter. I Ny Kibæk får de yderligere børnene Agnes Marie i 1903, Anine Kirstine i 1906, Jensine Kirstine i 1907, Alvine Kirstine i 1909.

I 1910 kommer også Ny Kibæk i vanskeligheder. Den bliver solgt til *Jens Borum*, der sælger til *Knud Christian Christensen Aal*, der sælger til *Mads Christian Jensen*. I 1914 bliver ejendommen købt af *Peder Skrædergaard Frederiksen Gasseholm*, født 1871 i Vejrum og gift med Kristiane Villadsen, født 1872 i Sahl. De flytter hertil fra Vejrum og har otte sønner: Henrik, Viggo, Richard, Magnus, Theodor, Laurids, Svend Aage og Aksel. I Tvis får de yderligere Peder Verner i 1916. De flytter i 1927 til ejendommen Solvang, og Ny Kibæk bliver købt af sønnen *Henrik Gasseholm*, født 1896 i Vejrum og gift med Karen Oline Marie Christiansen, født 1893 i Eggeslevmagle ved Skælskør. De får datteren Vera Agnete i 1932 og flytter herefter til Sjælland.

Så får *Bertel Christensen* skøde på ejendommen, som han sælger til *Niels Lysgaard Rasmussen* og *Henry Rasmussen*. Sidstnævnte bliver i 1946 ene-ejer af Ny Kibæk.

Henry Rasmussen er født 1921 som søn af Thorvald Rasmussen i Lille Majgaard. Han gifter sig i 1941 med Gerda Pedersen, født 1920 i Nørre Nebel som datter af Ole Nielsen Pedersen i Gl. Kibæk. De får børnene Thorvald i 1943, Niels Christian i 1946 og Bodil i 1949.

I 1958 sælger de ejendommen og flytter til Skautrup mølle. Ny Kibæk bliver købt af *Egon Brunbjerg*, født 1930 i Hodsager. Han gifter sig med Kathrine Elisabeth Ehmsen, født 1931 i Bal-

Ny Kibæk, som den så ud i slutningen af 1950'erne, da Egon Brunebjerg havde overtaget den. Vejen fører i en vinkel op til Kibækvej, hvor man ser ejendommen Toustrup i baggrunden.

lum. De får børnene Ove i 1959, Ellen i 1960, Erik i 1964, Knud i 1969 og Svend i 1971.

Stentoft

Kibækhus nævnes første gang i 1787. Her bor *Hans Sørensen* sammen med sin hustru *Edel Christensdatter*. Han er født i 1751 som søn af *Søren Andersen* i Kibæk. *Edel Christensdatter* er født o. 1753, vist nok i Røjkær i Vind. Parret har tidligere boet som indsiddere i Majgård og nu i Kibækhus, hvorfra *Hans Sørensen* går ud som daglejer. 3 børn har de fået, som alle er døde. I 1789 får de datteren *Maren*.

Da *Peder Christensen* i 1824 sælger Kibæk, flytter han selv ind i Kibækhus, som nu fungerer som aftægtsbolig under Kibæk. I huset bor endvidere *Maren Jensdatter*, som er enke efter *Mogens Sørensen*, som også var søn fra Kibæk.

I 1856 udstykker *Jens Bekgaard Jensen* i Kibæk parcellen som selvstændig ejendom og sælger den til *Peder Olesen*, født o. 1826 i Vildbjerg og gift med *Mette Kirstine Christensen*, født 1825 i Vorgod sogn. Parret får sønnen *Ole Christian Pedersen* i 1859, og han overtager ejendommen i 1887, da forældrene går på aftægt. *Ole Christian Pedersen* er smed og gifter sig med *Margrethe Jensen*, født i 1865 som datter af *Jens Peder*

Stuehuset i Stentoft 1932.

Madsen i Morreholm. De får børnene Jens Peder Pedersen i 1885, Kristine i 1887, Marie Kirstine i 1889, Ane Katrine i 1892, Peder i 1894, Anders Christian i 1896, Frederik Sjerning Bylov Pedersen i 1898, Johannes Otto i 1900, Adolf Aleksander i 1902, Marentine Louise i 1904.

I 1906 udspilles et familiedrama i Stentoft, idet Ole Pedersen Stentoft skyder sin frugtsommelige hustru i underlivet. Hun bliver bragt til sygehuset i Holstebro, hvor hun dør dagen efter. Ved politiforhøret kommer det frem, at manden var beruset, og at sønnen forsøgte at vriste bøssen fra faderen. Skuddet er imidlertid et vådeskud, og Ole Stentoft bliver ikke tiltalt for hustrumord.

Avlsbygningerne i Stentoft 1932.

I 1914 får den ældste søn *Jens Peder Pedersen* skøde på Stentoft. 3 år senere udvider han ejendommens jordtilliggende, idet han køber to parceller af Gl. Kibæks jorder.

I 1925 bliver ejendommen solgt til *Poul Pedersen* og *Mads Andersen Pedersen*, som i 1927 sælger den til *Niels Nielsen*. Han er født 1882 i Måbjerg og gift med Mette Elisabeth Pedersen, født 1887 i Gjerlev ved Randers. De flytter hertil fra Holstebro med børnene Karen Marie, Rasmus Anker, Børge, Rigmor og Kaj Christian.

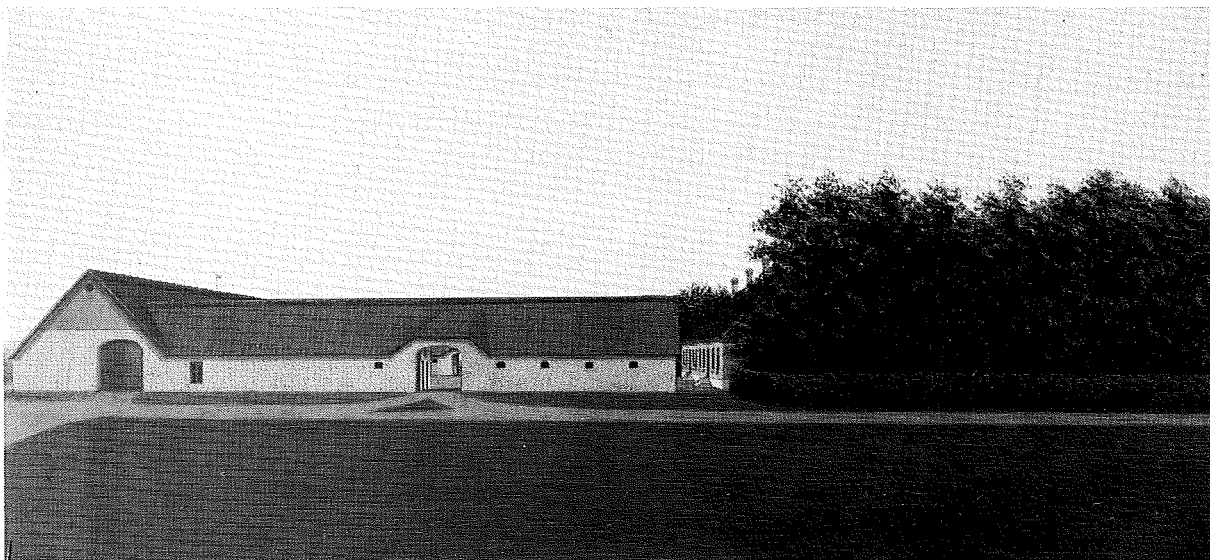
I 1941 overtages ejendommen af *Herluf Oswald Kristensen*, der året efter sælger den til *Andreas Theodor Schubert*, som flytter hertil med sin familie fra Bækkelund ved Smedegård. Han driver ejendommen indtil 1955. Så flytter han til Nr. Felding og sælger Stentoft til *Aksel Kongsgaard*, født 1927 i Måbjerg og gift med Herdis Larsen, født 1937 i Måbjerg. De får børnene Thorkild i 1958 og Mogens i 1963. I 1965 køber de Sønderbak og sælger Stentoft til *Peder Stausholm Pedersen*, født 1927 i Store Døes i Måbjerg og gift med Kirsten Hansen, født 1930 i Vervingesogn på Fyn. Parret har børnene Jakob, født 1968, og Lisbeth, født 1970.

Fra 1965 til 1969 udlejer Peder Stausholm Pedersen ejendommens bygninger til *Niels Christian Nielsen Hald*, født 1942 i Holstebro og gift med Sigrid Frida Larsen, født 1944 i Sommerdal som datter af Jacob Larsen. Parret får børnene Maibrit i 1967 og Helle i 1968.

I 1975 sælger Peder Stausholm Pedersen både Stentoft og Gl. Kibæk, som han har købt i 1971, til *Niels Kristian* og *Aase Poulsen*.

Stokvad

Ejendommen Stokvad lå oprindeligt nede ved bækken, men blev i 1890 flyttet op til stedet, hvor den ligger nu. Vadestedet over den lille bæk var befæstet med planker eller stokke; deraf navnet, som i 1633 staves Stockuadt, senere Stochvad.

Billedet af Stokvad er ikke et fotografi, men en tegning. Før luftfotograferingens tid var sådanne billeder af gårdene ikke ualmindelige. Tegneren har desværre ikke signeret sit arbejde, men dygtigt er det lavet, selv om målene måske er lidt mere lige, end de var i virkeligheden.

Her bor i 1683 *Niels Christensen*, gift med *Maren Christensdatter*. Da hun dør i 1684 kun 40 år gammel, gifter han sig med *Johanne Christensdatter*, som er datter af *Christen Pedersen* i Skautrup.

Niels Christensen dør i 1686, og enken gifter sig med *Jens Jensen* fra Vibholm, som herefter kaldes *Jens Stockvad*, og de får en stor børneflokk: *Inger* i 1690, *Jørgen* i 1692, *Else* i 1695, *Lisbeth* i 1698, *Karen* i 1701, *Jens* i 1703, igen en *Jørgen* i 1706, *Anne* i 1710 samt to dødfødte børn i 1711 og 1713.

Det er sønnen *Jørgen Jensen*, der siden overtager *Stokvad*. Da han dør i 1784, 78 år gammel, skriver præsten i kirkebogen, at han har haft 5 koner og med dem avlet 19 børn. De 16 af børnene mener jeg at have fundet, men det kniber med de 5 koner: Hans første kone var *Anne Hansdatter* fra *Kibæk*, som han gifter sig med i 1728, og som dør samme år, kun 35 år gammel. Hans anden kone, hvis navn ikke kendes, dør i 1731, 33 år gammel. Hans tredje kone kendes ikke, men fjerde gang er han gift med *Else Jensdatter*, født 1711

som datter af *Jens Andersen* i *Munkbro*. Da hun dør i 1769, gifter han sig med *Kirsten Nielsdatter* fra *Kragbæk*, født o. 1742.

Det var konerne. På grund af det omtalte hul i kirkebogsføringen fra 1736 til 1749, er det ikke muligt at se, hvilke børn han fik med hvem, men hans børn er: *Johanne* i 1732, *Karen* i 1734, *Inger* i 1736, *Jens* o. 1738, *Knud* o. 1740, *Hanne* o. 1742, *Karen* i 1745, igen en *Jens* o. 1746, *Margrethe Dorthea* i 1750, *Anne* i 1752, to dødfødte børn i 1753, *Karen* i 1771, *Niels* i 1775, igen en *Niels* i 1777 og *Jens* i 1781. De fire sidstnævnte er *Kirsten Nielsdatter* mor til.

Det var børnene, men de er ikke alle født i *Stokvad*, for engang i 1730'erne eller 40'erne flytter *Jørgen Jensen* til *Kragbæk*, og ind i *Stokvad* flytter *Peder Nybo*, gift med *Lisbeth Jensdatter*, født 1698 som datter af *Jens Jensen Stockvad*. Parret har tidligere haft den gårdpart i *Nybo* i fæste, som senere bliver til *Nørre Nybo*.

Deres søn *Christen Pedersen*, født 1731 i *Nybo*, bliver næste fæster i *Stokvad*. Han gifter sig med *Johanne Mogensdatter*, og de får børnene *Lis-*

nedkommet med datteren Maren. Derefter flytter Thøger Grønbæk til Skærpendal og senere til Vibholm.

Fra omkring 1700 er Mads Kjeldsen enefæster i Grønbæk. Han er født omkring 1629 og dør i 1706. Han er gift med Johanne Jensdatter, født o. 1638. De får børnene Kjeld, Karen, Jens, Mette, Kirsten, Johanne, Niels og Christen. De to sidste er født i 1677 og 1679.

Efter Johanne Jensdatters død i 1686 gifter Mads Kjeldsen sig med Anne Jensdatter, født o. 1648. De får børnene Johanne i 1689, Kirsten i 1690 og Anne i 1692. I 1693 dør også denne hustru. Det er muligt, at Mads Kjeldsen har giftet sig en tredje gang, idet han i 1698 bliver far til sønnen Niels. Moderens navn er ikke nævnt, og det synes ikke, som om denne dreng er født uden for ægteskabet.

Det er sønnen *Kjeld Madsen* fra første ægteskab, der overtager fæstet efter faderen. Han gifter sig i 1706 med Karen Nielsdatter, født o. 1679 udensofns. De får børnene Mads i 1708, Niels i 1711, Jens i 1713 og tvillingerne Peder og Iver i 1716.

Igen er det en søn, der overtager fæstet, nemlig *Mads Kjeldsen*, der i 1745 i Mejrup kirke gifter sig med Johanne Andersdatter, født 1724 i Mejrup. De får børnene Maren i 1749, Karen i 1750, Kjeld i 1752, Anders i 1756 og Jens i 1761.

Sønnen *Kjeld Madsen* overtager fæstet og køber i 1803 gården for 900 rigsdaler og 310 rigsdaler for kirketienden. Han er gift to gange og bliver far til 16 børn, 7 i første og 9 i andet ægteskab. Hans første kone er Marianne Christensdatter, født 1761 i Mejrup formentlig. Hun dør i 1800, 39 år gammel. Deres syv børn er Johanne, født 1782, Christen i 1785, igen en Johanne i 1787, Mads i 1789, Kirsten i 1794, Jens i 1796 og igen en Jens i 1799.

I sit andet ægteskab med Inger Nielsdatter, født 1777 i Høgild i Aulum, får parret børnene Marianne i 1802, igen en Marianne i 1804, Di-

derik i 1806, Niels i 1809, Christen i 1811, Ane Marie i 1814, Niels i 1816, et dødfødt drengbarn i 1819 og igen en Ane Marie i 1820.

Efter Kjeld Madsens død flytter enken Inger Nielsdatter til Over Skautrup med sine børn, mens sønnen *Diderik Kjeldsen* overtager Grønbæk. Han gifter sig i 1838 med Bodil Kirstine Svenningsdatter, født 1802 i Vinding. De får børnene Inger i 1840, Svenning i 1842, Ane i 1845 og Kjeld i 1848.

Diderik Kjeldsen dør i 1858, kun 52 år gammel, og enken driver gården ved sønnernes hjælp indtil 1875. Da sønnerne overtager den, beslutter de at dele gården. Kjeld får fødegården, som herefter kaldes Øster Grønbæk, og Svenning bygger Vester Grønbæk.

Øster Grønbæk

Kjeld Dideriksen Grønbæk gifter sig i 1877 med Ane Nielsen, født 1853 som datter af Niels Pedersen i Store Gedbo. De får børnene Bodil Kirstine i 1878, Niels i 1879, Diderik i 1882, Maren i 1885, Marie i 1887 og David i 1895.

I 1910 overtager sønnen *Diderik Dideriksen Grønbæk* gården. Han gifter sig med Karen Jacobsen, født 1887 som datter af Jacob Jacobsen Halgaard i Nørre Halgård. De får børnene Kjeld i 1911, Jacob i 1914, Sigurd i 1916 og Svenning i 1922. Diderik Grønbæk opnår at blive sognerådsformand i en alder af 32 år og han beklæder posten i 28 år foruden en lang række andre tillidsposter i Tvis og Holstebro. Han dør i 1947 og gården overtages af sønnen *Svenning Grønbæk*, der gifter sig med Else Iversen fra Lejrskov ved Kolding. I 1949 overtager han sin kones fødegård Sandholm og sælger derfor Øster Grønbæk til broderen *Kjeld Grønbæk*, som flytter hertil fra ejendommen Højvang med hustruen Karen Bjerg og sønnerne Jacob og Diderik. I Øster Grønbæk får parret yderligere Mads i 1950 og Lis i 1953.

Den ejendom Vester Grønbæk, som Svenning Dideriksen opfører i 1875, nedbrænder i 1935, og der opføres nyt stuehus og avlsbygninger året efter. Billedet er taget omkring 1949, da bevoksningen i den nyere del af haven endnu var ganske lav.

I 1971 sælger Kjeld Grønbæk ejendommen til sønnen *Diderik Grønbæk*, som gifter sig med *Estrid Maabjerg Andersen*, født 1948 i Holstebro. Parret får børnene *Marianne* i 1973, *Anette* i 1976 og *Lisbet* i 1979.

I 1986 bliver Øster Grønbæk solgt til *Albert Hellmann*, der i 1987 sælger den til *Peter Otto Deneffe*, født 1963 i Hamborg, der har bofællesskab med *Karin Schultz*, født 1965 i Kaltenkirchen.

Vester Grønbæk

Ved delingen af Grønbæks jorder i 1875 får *Svenning Dideriksen* den vestre jordlod og opfører her

ejendommen Vester Grønbæk. Han gifter sig med *Else Cathrine Bjerre*, født 1855 som datter af *Niels Christensen Bjerre* på Tviskloster. De får børnene *Diderik* i 1876, *Bodil Kirstine* i 1877, igen en *Diderik* i 1879 og *Niels* i 1881. I 1882 dør moderen *Else Cathrine Bjerre*, og *Svenning Dideriksen* gifter sig med *Kirstine Hansine Madsen Schöler*, født 1851 i Vinding. Med i ægteskabet bringer hun sønnen *Anders Peter Petersen*, født 1885 i Hjerm.

Svenning Dideriksen er sognerådsmedlem og formand for sognerådet i Tvis i tre perioder. Desuden er han i 24 år sognefoged og beklæder andre tillidsposter i sognet. Han blev dannebrogsmænd for sin indsats.

Sønnen *Niels Bjerre Dideriksen* overtager Vester Grønbæk i 1911. Han gifter sig i 1918 med Bodil Marie Laursen, født 1890 som datter af Jens Laursen i Lille Soels. De får datteren Else Katrine i 1919, og samme år dør moderen, hvorpå Niels Bjerre Dideriksen gifter sig med Bodil Kathrine Iversen, født 1902 som datter af Iver Iversen i Neder Skautrup. De får datteren Bodil Kirstine i 1930.

Hun gifter sig i 1950 med *Andreas Lundby Barslund*, født 1925 i Hjerm, og de overtager samme år Vester Grønbæk. De får børnene Anna Katrine i 1951, Lisbet i 1953 og Niels i 1954.

Langmosehus

Omkring 1817 opstår et fæstehus ved den mosestrækning syd for Grønbæk, som kaldes Langmose. Det er *Mads Kjeldsen Grønbæk*, født 1789 som søn af Kjeld Madsen i Grønbæk, der bosætter sig her, da han i 1817 gifter sig med Johanne Henriksdatter, født 1783 i Vind. Parret får børnene Inger i 1818, Mette i 1820, Marianne i 1823 og Henriette i 1828. Mads Langmose, som han kaldes, tjener som daglejer og modtager på sine gamle dage fattighjælp i Langmosehus, hvor der fra 1845 til 1848 desuden bor en indsidder *Christen Larsen*, gift med Ane Cathrine Jacobsdatter. De flytter hertil fra Lindholthus og får i Langmosehus datteren Maren i 1847. Derefter flytter de til Høvids mark, det senere Hedelund, og ind i Langmosehus flytter *Laust Christensen*, født 1814 i Idom. Han er gift med Mads Langmoses datter Inger Madsdatter, og parret har børnene Christen og Mette Johanne, født 1846 og 1850 udenogs. I Langmosehus får de desuden Madsine i 1854, igen en Madsine i 1859, Mads i 1860 og Jens Christian i 1863. Endnu i 1880 bor Laust Christensen og Inger Madsdatter i Langmosehus, men huset er fraflyttet før 1890.

Lille Grønbæk

I 1897 flytter *Jens Christian Jørgensen Svenstrup* ind i et hus, der kaldes Lille Grønbæk, og som muligvis er Langmosehus. Han er født i 1838 i Vinding og gift med Ane Dideriksdatter, født 1845 som datter af Diderik Kjeldsen i Grønbæk. Parret har drevet gården Svenstrup i Vinding og går i 1897 på aftægt i Lille Grønbæk, hvor de dør i 1904 og 1906.

Herefter flytter *Willum Mose Pedersen* og hans kone ind i huset. De har tidligere boet i Uglkær, dernæst i Nr. Felding og senest i Vejager. Hvor når de fraflytter Lille Grønbæk og huset nedrives, er ikke klarlagt.

Skærpendal

Skærpendal - Scharvendahl - Scharpendal - Schierpendahl - i daglig tale blot 'Dahl' ligger for enden af en lang, smal og ret dyb dal, som udgør lejet for et vandløb. Forstavelsen betyder »skarp, ujævn, brat« og sigter formentlig til dette vandløb i bunden af dalen.

Skærpendal nævnes allerede i 1547, og fæstehuset hedder *Las Perssen*. I 1635 bor *Thomas Henriksen* i 'Dahl'. Han efterfølges af *Ole Pedersen*, som vist nok er gift med Dorete Nielsdatter.

Skærpendal bliver ikke selvstændigt matrikuleret i 1664 som de øvrige gårde i Tvis, fordi den på det tidspunkt drives direkte under Tvis kloster hovedgård. Ved den efterfølgende matrikel i 1688 fastsættes gårdens hartkorn til 1-0-1-2.

Det er nu *Anders Dahl*, som bor her. Han er gift med Else Andersdatter, datter af Anders Jensen i Munkbro. Anders Dahl dør i 1702, 64 år gammel, og hans efterfølges af *Mads Jensen Dahl*, som er født o. 1667. Hans første kone dør i 1706 sammen med sit dødsfødte barn. Han gifter sig så med Anne Christensdatter Haurids og får med hende børnene Dorete i 1708, Karen i 1711. Selv dør Mads Dahl i 1720, knap 53 år gammel.

Skærpendal i 1902, da enken Inger Dideriksen overdrager gården til sønnen Diderik Mogensen, som står her i lyngen foran gården og ryger på lang pipe. De to personer til højre er formentlig tjenestefolk.

I den følgende periode er det ikke til at hitte rede i beboer-forholdet på Skærpendal, men i 1749 hedder fæsteren *Peder Nielsen*. Han er født i 1722 som søn af Niels Pedersen i Skautrup, og han dør i 1800. Han »havde været gift 4 gange og døde dog enkemand«, skriver præsten, som fejlagtigt angiver hans alder til 82 år.

Peder Nielsen gifter sig til Skærpendal, idet hans første kone er Dorete Madsdatter, født 1708 som datter af Mads Jensen Dahl. Da hun dør i 1772, gifter han sig med Kirsten Christensdatter, som dør i 1775 efter at være nedkommet med sønnen Niels Christian, som dør et halvt år senere. Kirsten Christensdatter er ved sin død kun 37 år.

Peder Dahls tredje kone er Kirsten Sørensdaughter. Hun dør i 1779 kun 30 år gammel. I dette ægteskab får de tre børn, hvoraf kun sønnen Niels Christian, født 1775, overlever. Peder Dahls fjerde kone er Karen Christensdatter, født o. 1720 udensogns. Hun dør i 1797. Det ses ikke, at der var børn i dette ægteskab.

Niels Christian Pedersen gifter sig udensogns med Maren Christensdatter, født o. 1760. De får børnene Peder i 1799, som dør 11 år gammel i 1810.

I 1818 får pastor *Randrup* en prioritet på 325 rigsdaler sølv i Skærpendal, og han overtager senere ejendommen som ufyldstgjort panthaver. I 1825 sælger han gården til *Mogens Christian Peder-*

sen, født 1788 i Vorgod sogn. Han gifter sig i 1825 med Anne Nielsdatter, født 1795 i Vinding som datter af Niels Jensen Lund. De får børnene Peder i 1825, Niels Lund i 1828, Jens Christian i 1830 og Hans i 1832.

Det er sønnen *Niels Lund Mógensen*, der overtager gården efter faderens død, men i 1856 sælger han den til sin bror *Jens Christian Mogensen*, som gifter sig i 1859 med Inger Dideriksen, født 1840 som datter af Diderik Kjeldsen i Grønbæk. De får børnene Mogens Christian i 1860, Diderikke i 1862, som dør 3 år gammel, Ane i 1865, Diderikke Kirstine i 1867, Diderik i 1870, Peder i 1873, Marie Kirstine i 1874, Diderikke i 1877 og igen en Diderik i 1880.

Den ældste søn Mogens bliver senere præst i Nimtofte, og det er en festlig dag både i Skærpendal og i sognet, da denne søn i 1893 i Tvis kirke på en og samme dag vier sine tre søstre Ane, Marie Kirstine og Diderikke Kirstine til henholdsvis Hans Nielsen, Anton Marius Kristensen og Iver Jersild Iversen. De to førstnævnte svogre er lærere udensogns, mens Iver Jersild Iversen er søn af Svenning Iversen i Neder Skaustrup.

Jens Christian Mogensen oplever imidlertid ikke denne festlige dag. Han dør i 1880 og enken gifter sig så med *Peder Knudsen*, født 1853 i Mejrup. De får børnene Jensine Kristine i 1883 og Inger Petrine i 1885.

I 1899 dør Peder Knudsen, og Inger Dideriksen er enke for anden gang. Skærpendal overtages i 1902 af hendes søn fra første ægteskab *Diderik Mogensen*. Han gifter sig med Karen Marie Lauridsen, født 1889 som datter af Jens Lauridsen i Øster Høvids.

I 1916 bliver Diderik Mogensen tillige sognefoged i Tvis og i 1919 flytter han til Tvis by, hvor han bygger huset Edelweiss på hjørnet af Smedegårdvej og Klostervej. Skærpendal sælger han til *Niels Severin Jensen*, kaldet Niels Thybo. Han er født i 1878 i Feldingbjerg og gift med Johanne

Nielsen, født 1882 i Vroue sogn. De flytter hertil med børnene Otto, født 1907, Marie 1908, Kirstine 1910, Agnete 1912, Peder 1914, Sigvard 1918, og i Skærpendal får de Edith i 1920.

I 1922 flytter de til Haurtoft, og i de følgende år skifter Skærpendal hyppigt ejer: *Henrik Peder Madsen* sælger til *Anders Nielsen*, der sælger til *Hans Nissen Hansen*. Han er født 1881 i Øster Nykirke og er gift med Inger Kathrine Nielsen, født 1884 i Velling. De flytter hertil med børnene Anton, født 1913, Ane Kathrine i 1915, Mikkel Kristian i 1918 og Laurids Otto i 1920. I Skærpendal får de Ingvard i 1927.

I 1938 bliver Skærpendal solgt til *Jens Laursen*, der videresælger den til *Marinus Augustinussen*. I 1950 sælger han til *Christian Lund Andersen*, der straks videresælger til *Aage Karl Jensen*.

Aage Karl Jensen er født i 1924 i Sdr. Tyrgaard i Vinding. Han gifter sig med Anna Nørkjær, født 1928 i Pogager i Vinding. Parret får børnene Alma Katrine i 1951, Niels Christian i 1953, Anette Katrine i 1958, Mette Kirstine i 1961 og Ragnhild Birgitte i 1966.

Vibholm

Stedet nævnes første gang i 1664, og fæsteren *Jens Jensen* skal af med 1 pund smør og 1 ørtug rug i fæsteafgift til Tvis kloster. Jens Jensen dør i 1683, og som ny fæster kommer *Peder Vibholm*, hvis kone hedder Maren. De får i 1690 en søn, hvis navn præsten har glemt at indføre i kirkebogen, og i 1694 får de sønnen Ole. Også en Mads Vibholm optræder i denne periode, uden at det er muligt at indplacere ham.

Fra 1705 optræder en *Thöger Vibholm*, som formentlig er den samme, som i 1687 bor i Stokvad og i 1690 i Grønbæk. Han er gift anden gang med Johanne Pedersdatter, og da hun dør i 1705 gifter han sig igen. Hans tredje kone, hvis navn ikke nævnes, dør i 1727, og selv dør Thöger Vibholm i 1731.

I 1750 hedder fæsteren *Jens Mortensen*. Hans

Vibholm er en meget gammel ejendom. I de gamle kilder staves den undertiden Widholm, men alligevel er det nok fuglenavnet vibe, der ligger til grund for stednavnet. Her er ejendommen fotograferet i 1981.

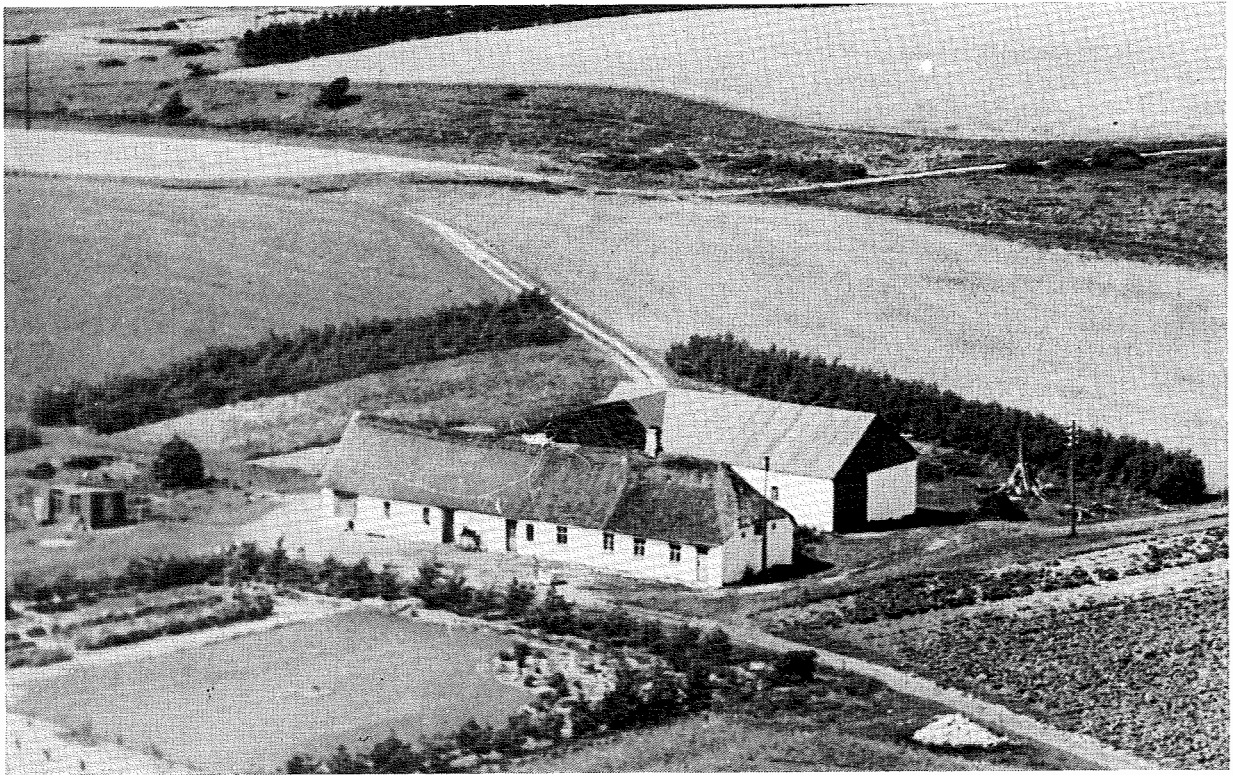
kones navn nævnes heller ikke, men de har datteren Bodil, født o. 1724. Efter Jens Mortensens død i 1779 overtager enkemand *Peder Pedersen* stedet. Han har hidtil fæstet Morre, og flytter efter hustruens død til Vibholm og gifter sig med Anne Jensdatter, født 1746 som datter af Jens Kjeldsen i Høvids. I 1801 dør Peder Pedersen Vibholm, og enken gifter sig med *Anders Madsen Grønbæk*, født 1756 som søn af Mads Kjeldsen i Grønbæk. Anders Madsen er omgangslærer i Tvis fra 1779 til 1809. Han bor hos broderen Kjeld Madsen i Grønbæk, indtil han i 1801 gifter sig til Vibholm. Efter hustruens død i 1809 gifter han sig med Marianne Bertelsdatter, født 1786 som datter af Bertel Poulsen i Overgård. De får sønnen Mads i 1810 og datteren Anna i 1814.

Anders Madsen Vibholm dør som aftægtsmand i 1830. Forinden er Vibholm overtaget af svogeren, teglbrænder *Lars Pedersen*, født 1791 i Tørring og gift med Karen Bertelsdatter, født 1780 som datter af Bertel Poulsen i Overgård. De flytter hertil fra Domdahl i Nr. Felding med børnene Mette, født 1818, Jens Peder i 1820 og Bertel Peder i 1823.

I 1854 sælger Lars Pedersen Vibholm og flytter til aftægtshuset Vibholmhus på Vibholm mark. Køberen er *Anders Jensen* fra Vinding, gift med Ane Marie Pedersen fra Mejrup. De får børnene Jens i 1853, Marianne i 1854, Jens Christian i 1856, Laust i 1859, Mette i 1861 og Christen i 1867.

Anders Jensen går på aftægt i 1881 og sælger

Vibholmhus er udstykket fra Vibholm omkring midten af forrige århundrede og var oprindeligt et aftægtshus, som bliver en selvstændig landbrugsejendom. På billedet ses tydeligt, hvorledes ejendommen er vokset ved tilbygninger til det oprindelige aftægtshus.

Vibholm til sønnen *Jens Østergaard Andersen*, som gifter sig med Mette Ane Hansen, født 1860 i Aulum. De får børnene Ane Marie i 1892, Agnes Kirstine i 1896 og Mette Marie i 1900. I 1903 dør Jens Østergaard Andersen, og enken sælger Vibholm til *Frederik Vilhelm Nielsen* i 1910.

Frederik Vilhelm Nielsen er født 1885 i Vinding og gift med Marie Kirstine Andersen, født 1888 i Toustrup i Vinding. De får børnene Harry Sigurd i 1912 og Jens Christian i 1913.

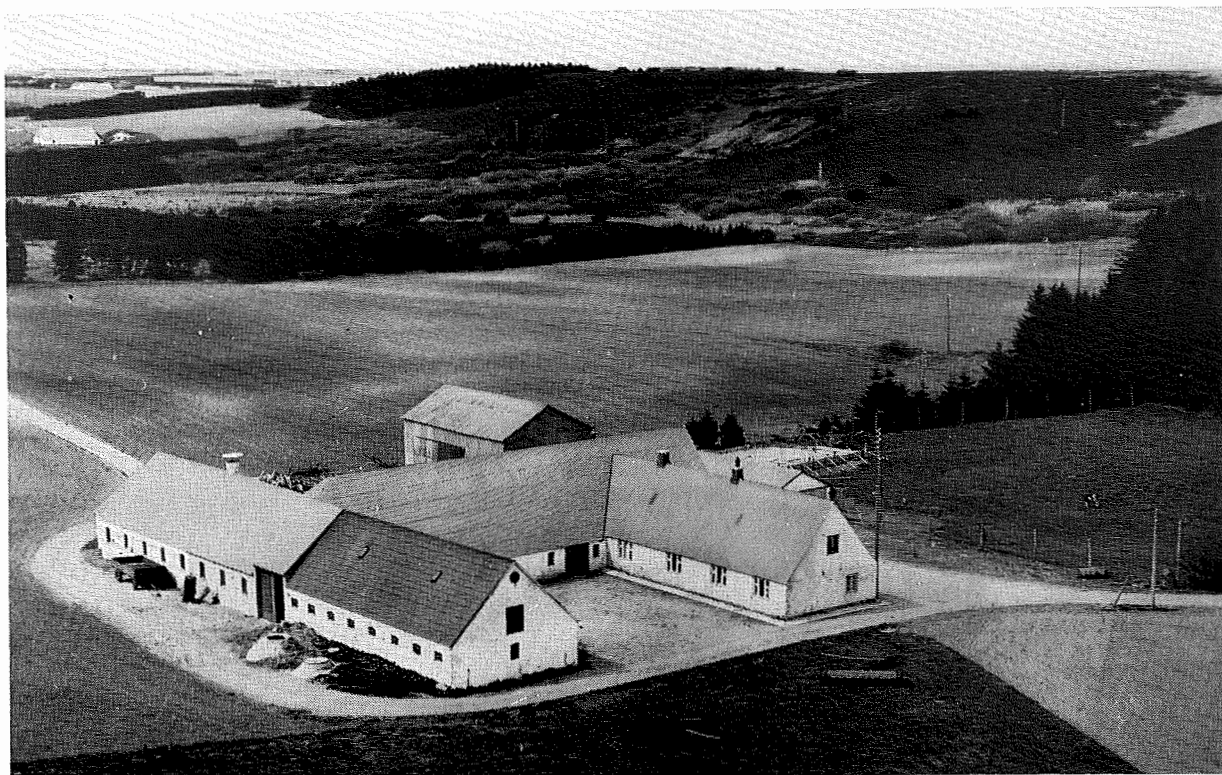
Frederik Vilhelm Jensen udvider Vibholms jordtilliggende, idet han køber nogle engparceller fra Grønbæk. I 1926 sælger han Vibholm til *Jens Jensen*, kaldet Jens Neb, idet han stammer fra Neb i Aulum.

I 1929 overtages ejendommen af *Jens Peder Hansen*, født 1902 i Handbjerg og gift med Sigrød Erna Jensen, født 1909 i Timring. De får børnene Edith i 1930, Jens i 1932, Niels i 1936, Victor i 1938, Svend i 1940, Signe i 1941 og Carl Jørgen i 1948.

Parret flytter i 1969 til Moselund og sælger Vibholm til sønnen *Victor Hansen*, der gifter sig med Inger Marie Hansen Skytte, født 1946 som datter af Elias Christian Hansen Skytte i Gl. Kibæk. De får børnene Claus i 1969, Mikael i 1970 og Lone i 1974.

I 1983 sælger Victor Hansen ejendommen til *Carlo Nørtoft Thomsen*, der flytter hertil fra Gl. Lindholt.

På gavlen af det gamle stuehus i Kragbæk stod i smedejern årstallet 1883. Huset var bygget sammen med de øvrige bygninger, som det ses på dette billede fra omkring 1956. I 1976 bliver der opført nyt frilliggende stuehus øst i gården.

Vibholmhus

Formentlig opført af *Lars Pedersen*, da han i 1854 sælger Vibholm. Efter hustruens død gifter Lars Pedersen sig i 1876 med Ane Poulsen, født 1817 i Vind, som medbringer sønnen Anders, født 1854, i ægteskabet. Efter Lars Pedersens død i 1869 gifter enken sig med *Niels Christian Laursen*, født 1831 i Idom.

Ane Poulsens søn *Anders Jens Christensen* gifter sig i 1876 med Inger Kirstine Andersen, født 1847 i Timring. De bor i Vibholmhus og får børnene Ane Marie i 1877, Ane Cicilie i 1880, Anders i 1882, igen en Anders i 1883, Lars Christian i 1886, Ane Kirstine i 1890 og Niels Toustrup i 1892.

I 1922 bliver Vibholmhus solgt til *Christian Madsen*, født 1892 i Tjagvad i Vinding og gift med Agnes Petrea Kristine Kristiansen, født 1899 i Vinding. De får børnene Anna i 1923, Karen Marie i 1924, Sigrid Solvejg i 1926, Krista i 1928, Jens i 1930, Svend Aage i 1933, Gunnar i 1934, Niels i 1937, Ejnar i 1940 og Ove i 1943.

I 1946 dør Christian Madsen, og enken driver gården med børnenes hjælp indtil sønnen *Niels Tjagvad Madsen* overtager den i 1968. Han gifter sig med Ellen Laursen, født 1938 i Herrup. Parret får børnene Jørgen i 1969 og Birthe i 1972.

Niels Tjagvad Madsen sælger i 1971 Vibholmhus til *Ejnar Christian Wolff*, født 1928 i Starup ved Haderslev, gift med Kitha Ellen Duval Sø-

rensen, født 1928 i Randers. Parret har sønnen Edgar, født 1950.

Ejnar Wolff opfører nyt parcelhus ved ejendommen og kalder den »Æ Trindbak«, og i 1987 udskilles Vibholmhus' gamle stuehus og avlsbygninger til sønnen *Edgar Duval Wolff*, der driver minkfarm på stedet. Han gifter sig i 1987 med Elisabeth Zamiatowska, født 1957 i Warszawa.

Kragbæk

Stedet nævnes første gang i 1633 og kaldes da Kragebech. Her bor *Jens Knudsen*, som dør i 1686 72 år gammel. Hans datter Karen Knudsdatter dør ligeledes i 1686 23 år gammel. Jens Knudsen efterfølges i Kragbæk af *Christen Pedersen*. Heller ikke hans kone kender vi navnet på, men de får sønnerne Laurids i 1686, der dør et år gammel, og igen en Laurids i 1693, der dør få uger gammel.

Så hører vi ikke om Kragbæk før i 1714, da *Jep Kragbæk* gifter sig med Karen Vibholm. De får børnene Margrethe i 1715, Anne i 1717, Christen i 1719, Øllegaard i 1724 og en unævnt datter i 1727. Ved den gamle vej fra Kragbæk om til Vibholm ligger et lille krat, der kaldes »Jeppes hul«. Det er muligt, at Jeppe Kragbæks hus lå her, for i jorden findes endnu nogle murbrokker.

Men hvem han var og hvad der bliver af ham, ved vi ikke. Engang i 1730'erne er *Jørgen Jensen* fra Stokvad flyttet til Kragbæk. Hans femte kone, Kirsten Nielsdatter, overlever sin mand og gifter sig med *Niels Nielsen*, som er født o. 1748 formentlig udensofns.

Det ses ikke, at de får børn i Kragbæk. Efter Kirsten Nielsdatters død i 1803 gifter Niels Nielsen sig med Else Pedersdatter Morre, født 1762 som datter af Peder Pedersen Morre. De får sønnen Peder i 1804. Else Pedersdatter dør i 1820 og Niels Nielsen i 1825.

Forinden er ejendommen solgt til *Jens Nielsen*

Lund fra Vinding, gift med Mette Nielsdatter fra Idom. Da Jens Nielsen dør i 1826, gifter enken sig med *Jens Kjeldsen*, født 1799 som søn af Kjeld Madsen i Grønbæk. De får børnene Niels i 1824, Inger Marie i 1828, Karen Margrethe i 1831, Jens i 1837 og igen en Karen Margrethe i 1842.

Det er sønnen *Jens Jensen*, der overtager Kragbæk. Han er gift med Gertrud Kirstine Jensen, med hvem han får børnene Jens Kjeld i 1860 og Jens Lund i 1862. Efter hustruens død gifter han sig i 1865 med Marie Kirstine Pedersen, født 1845 i Idom. De får datteren Mette Kirstine i 1866. Også denne hustru dør i 1867, og Jens Jensen gifter sig tredje gang med Mette Marie Christensen, født 1842 i Snebjerg. I dette ægteskab får de sønnerne Christen Frølund i 1869 og Jens Kjeld i 1870.

Sønnen *Christen Frølund Jensen* gifter sig i 1889 med sin kusine Johanne Cathrine Jensen, født 1868 i Vinding som datter af Jens Peder Jensen Østergaard. De får børnene Mette Marie i 1890, Jens Kragbæk Jensen i 1892, Jens Peder Damgaard i 1894, Karen i 1896, Jens Kjeld i 1898 og Mette Kirstine i 1901.

I 1936, da sønnen *Jens Kragbæk Jensen* overtager ejendommen, kaldes den for Store Kragbæk eller Gammel Kragbæk og er nu på 80 tønder land. Han gifter sig med Johanne Amalie Moesgaard, født 1894 i Vinding. Parret får sønnen Peder i 1924.

Efter faderens død i 1974 overtager *Peder Moesgaard Jensen* ejendommen. Han gifter sig med Helle Marian Keller Johansen, født 1947 i Århus. Parret får børnene Mette Kirstine i 1978, Jens i 1979 og Signe i 1981.

Øster Kragbæk

Da *Jens Jensen* i Kragbæk i 1890 overdrager gården til sønnen Christen, udstykker han den østre del af jorden og opfører her ejendommen Øster Kragbæk, hvor han og hans hustru tager bolig. I

Øster Kragbæks fritliggende stuehus syd i gården er fra 1890. Vejen mellem Kragbæk og hen til Skautrupvej gik oprindeligt gennem gården men bliver senere lagt nord om gården. Vejen skråt op til højre fører op til Skærpendal. Billedet er taget omkring 1956.

1911 gifter Christen Frølund Jensens datter Mette Marie sig med *Niels Laurids Nielsen*, født 1888 i Nr. Felding, og de får i 1912 skøde på Øster Kragbæk. Parret får børnene Kristine i 1912, Ellen Krista i 1913, Jenny Marie i 1916, Rigmor Kathrine i 1917, Karen i 1921 og Kjeld i 1923.

Niels Nielsen bliver dræbt af lynet i 1925, da han er gået ud på marken for at hente hestene ind. Hustruen Mette Marie Jensens bror *Jens Peder Damgaard Jensen* bestyrer herefter gården for søsteren, og da hun dør i 1926 overtager han gården, mens deres mor, Johanne Cathrine Jensen, flytter ind og fører hus for sønnen og for sine forældrelose børnebørn.

I 1940 sælger Jens Peder Damgaard Jensen Øster Kragbæk til *Christian Lund Andersen*, der flytter hertil med sin familie fra Vesterlund. Han ejer den i to år, hvorefter han flytter til Sparretoft og sælger Øster Kragbæk til *Søren Emil Sørensen*, født 1914 i Nørre Kollund. Han gifter sig med Ragnhild Eriksen, født 1920 som datter af Mikkell Eriksen i Gertrudbæk. Parret får børnene Kjeld i 1946, Else i 1948, Henry i 1952, Nina i 1959 og Frans i 1961.

I 1968 dør Søren Emil Sørensen, og i 1977 overtager sønnen *Henry Verner Sørensen* ejendommen, som han driver med sin mor som husbestyrerinde.